

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іспанської і новогрецької філології та перекладу

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему:

**«ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІСПАНОМОВНИХ
ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ»**

Студента групи Ммлі 01-22

спеціальність 035 Філологія.

спеціалізація 035.05 Романські мови і літератури
(переклад включно), перша – іспанська

освітньо-професійна програма

Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та
міжкультурна комунікація (іспанська мова і друга
іноземна мова)

Голяченка Назара Сергійовича

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук,

доцент Бокова П. М.

Допущено до захисту

«___» _____ року

Завідувач кафедри

_____ *Залеснова О. В.*

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA DE UCRANIA
UNIVERSIDAD NACIONAL LINGÜÍSTICA DE KIEV
Departamento de Filología Románica y Traducción

TRABAJO FINAL DE MÁSTER
sobre el tema:

**"CARACTERÍSTICAS GÉNERO-ESTILÍSTICAS DE LA
TRADUCCIÓN DE DOCUMENTOS JURÍDICOS ESPAÑOLES"**

Nazar Holiachenko

Estudiante del grupo Mmli 01-22

Facultad de Filología Románica y
Traducción

Educación presencial

Especialidad **035. Filología.**

Lenguas y literaturas románicas

**(traducción inclusive), primera lengua
– española**

Tutora académica:

Ph.D en Filología,

Profesora Titular P. Bokova

Kyiv – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНІВ ТА СПЕЦИФІКИ ОФІЦІЙНОГО СТИЛЮ	9
1.1 Термінологія як розділ мовознавства	9
1.2 Характеристика та специфіка офіційного мовного стилю	15
1.3 Характеристика та функції юридичних термінів	18
1.4 Особливості юридичної системи Іспанії	19
1.5 Особливості іспаномовних юридичних документів та термінів	20
1.6 Основні риси юридичних термінів української мови	22
Висновки до першого розділу	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІСПАНСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ	26
2.1 Класифікація та характерні риси юридичних документів	26
2.2 Класифікація юридичних термінів іспанської мови	29
2.3 Структурні особливості юридичної термінології іспанської мови	32
2.4 Характеристика українських юридичних документів	34
2.5 Спільні та відмінні риси іспанських та українських юридичних документів	36
Висновки до другого розділу	38
РОЗДІЛ 3. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ ТА ДОКУМЕНТІВ З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ	40
3.1 Системні відношення термінів та еквівалентів	40
3.2 Способи перекладу іспанських юридичних термінів	42
3.3 Прийоми та труднощі перекладу юридичних документів	50
3.4 Лексичні та лексико-семантичні трансформації	55
Висновки до третього розділу	66

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	68
RESUMEN	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	74
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ	77

ВСТУП

Специфіка функціональних стилів іноземної мови є однією з проблем, яка може викликати труднощі перекладу. Зокрема, це стосується офіційного стилю, який передбачає постійне використання термінів, оскільки вони є його основним матеріалом.

Офіційно-діловий стиль - це мова офіційного, ділового спілкування. Це мова, якою пишуться офіційні та комерційні документи. До них належать закони, постанови, укази, юридичні документи, угоди, декларації, офіційні запити, ділові листи.

Галузь юриспруденції, яка також обслуговується офіційним стилем мови, становить особливий інтерес як для теорії, так і для практики перекладу.

Актуальність теми даної роботи зумовлена тим, що тема юридичної термінології сучасної іспанської мови та її перекладу на українську є недостатньо дослідженою.

Правові реалії національних правових систем визначають чітко виражену національну специфіку мови права (тобто професійного спілкування). Звідси інтерес до перекладу в галузі юриспруденції, яка є однією зі сфер діяльності офіційно-комерційної мови. Таким чином, у разі перекладу правових текстів з іспанської мови на українську, необхідно враховувати різницю між правовими системами Іспанії та України.

Незважаючи на розробленість цієї теми в сучасному мовознавстві, перекладачі досі можуть зіткнутися зі значними труднощами під час роботи з юридичними текстами.

Огляд літератури показує, що незважаючи на велику кількість досліджень у науковій лінгвістиці, присвячених вивченню юридичної термінології та її перекладу, важливі аспекти та пов'язані з ними проблеми перекладу юридичних термінів іноземною мовою все ще залишаються вченими поза увагою. Водночас завдяки сучасним інформаційним технологіям майже безмежно доступний величезний масив «спонтанно» перекладених з української на іспанську

юридичних текстів, що містять еквіваленти юридичних термінологічних одиниць. Однак варіативність цих еквівалентів досить велика, щоб перешкоджати ефективній передачі важливої професійної інформації і, як наслідок, значно ускладнювати міжмовне спілкування між фахівцями. Таким чином, ретельна перевірка поточних перекладів термінів, оцінка їх відповідності, систематизація проблем, пов'язаних із перекладом юридичних термінів на іспанську мову, а також узгодження та розташування еквівалентів відповідно до міжнародних стандартів є актуальними завданнями, які стоять перед мовознавцями.

Метою дослідження є вивчення способів перекладу іспанських правових термінів та документів українською мовою.

Завдання:

- Розглянути термін як тему дослідження в лінгвістиці та перекладознавстві;
- Розглянути поняття офіційних ділових мов та їхні характеристики;
- Пояснити основні принципи юридичної лінгвістики.
- Дослідити особливості іспанської юридичної термінології та її функції в тексті;
- Визначити відмінності української та іспанської юридичних систем;
- Вивчити питання специфіки перекладу офіційних ділових документів.
- Розглянути та проаналізувати перекладацькі трансформації, що використовуються при адаптації термінів.
- Визначити шляхи досягнення максимальної адекватності та еквівалентності при перекладі юридичних текстів.

Об'єктом дослідження є сучасна іспанська юридична термінологія.

Предметом дослідження є особливості перекладу юридичних термінів з іспанської мови на українську.

Для успішного виконання завдань було використано наступні **методи дослідження:**

- описовий, порівняльний, кореляційний та узагальнюючий методи для аналізу структурних і семантичних аспектів іспанської юридичної термінології.
- Аналіз семантичних аспектів іспанських юридичних термінів, а також словникових дефініцій та перекладів термінів;
- Аналіз текстів: Цей метод передбачає ретельне вивчення і порівняння оригінального та перекладеного юридичного тексту з метою виявлення особливостей перекладу.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що її результати дозволили систематизувати інформацію про особливості іспаномовних юридичних текстів, що дозволить уникнути значних труднощів при їх перекладі на українську мову.

Отримані результати дослідження можуть знайти **практичне використання** у вивченні спеціалізованої лексики сучасної іспанської мови, а також у дослідженнях, пов'язаних із перекладом спеціальних термінів, зокрема, у сфері юридичної термінології.

Результати дослідження представлялися на всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Полілог мов і культур в освітньо-науковому просторі» 21-23 березня 2023 року за тезою «Жанрово-стилістичні особливості перекладу іспаномовних юридичних текстів».

Термінологія вивчалася в роботах таких мовознавців, як Білозерська, Л. П. [2], Щерба Д. В. [5, 16], Кияк, Т. Р., Каменська, О. І. [6, 7], Петрова Т.І. [8], Квитко, И. С. [11], Смужаниця, Д. [13], Лотка, О. М. [14], Скороходько, Е. Ф. [17], Толстик, В. А. [18], Любченко М. [19], Cabre, М. Т. [21].

Аналіз особливостей перекладу юридичних текстів здійснювався на основі праць таких дослідників, як Клименко, І. М., Зоренко І. С. [4], Ковальський В. С., Козінцев І. П. [10], Корунець, І. В. [12], Ярова, Л. О. [15], Іщенко Н., Гончарова В. [20], Петрова А. [23], Васюк Л. М. [25], Шумило І., Сніца Т. [26], Олікова М. О. [27].

Структура: Дослідження складається зі змісту, вступу, трьох розділів та висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаних джерел.

У вступі аргументується актуальність теми, визначаються мета і конкретні завдання дослідження, розглядається його наукова інноваційність, теоретичне значення і практична важливість, методи, а також вказуються матеріали і джерела, що використовуються у дослідженні.

Перший розділ фокусується на аналізі терміна як об'єкта вивчення в мовознавстві та перекладознавстві. Досліджуються характеристики юридичних термінів у іспанській мові і їхні ролі в текстах, а також розглядаються особливості юридичних текстів.

У другому розділі дослідження здійснено класифікацію юридичних термінів та текстів, визначено спільні та відмінні риси українських та іспанських текстів, досліджено їх структурні та семантичні особливості.

У третьому розділі проведено аналіз перекладацьких трансформацій при роботі з юридичними текстами. Крім того, досліджено питання відповідності та знаходження еквівалентів у перекладі юридичної термінології та методи досягнення цієї мети.

У загальних висновках відображено основні результати дослідження.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНІВ ТА СПЕЦИФІКИ ОФІЦІЙНОГО СТИЛЮ

1.1 Термінологія як розділ мовознавства

Термінологія - це наука про спеціалізовані групи слів і відповідні їм значення, такі вирази та їх використання в певній галузі. Термінологія - це, зокрема, вивчення розвитку та взаємозв'язків такої лексики в певній галузі.

Термінознавство відрізняється від лексикографії тим, що лексикографія вивчає слова та їхні значення, а термінологія - поняття, поняттєві системи та їхні позначення (терміни).

Термінологія, як і всі інші мовні універсалиї, важко піддається визначенню. Через складність і суперечливість цього завдання в лінгвістиці були зроблені різні спроби визначення термінів.

Існують різні методи вибору та аналізу терміносистем. Термінологічні системи довгий час досліджувалися в парадигмальному сенсі, окремо від будь-якого конкретного словесного контексту, сценарію мовлення чи жанру висловлювання, тобто від будь-якого тексту. Щоб дослідити термінологію в контексті її природного функціонування в професійній комунікації, сучасні науковці звертають особливу увагу на соціальну роль і комунікативну функцію мовного символу. Можна стверджувати, що пріоритет сфери функціонування терміна беззаперечно визнається в сучасній термінології. У цьому сенсі має сенс підійти до завдання вибору системи термінів, враховуючи додатковий критерій термінів, які складають текстову спільність системи. На відміну від дослідження сукупності термінів однієї чи кількох наукових галузей, які розглядаються окремо від мікро- та макроконтексту, від особливостей функціонування в мові, інформаційна функція терміна та його комунікативна активність дають змогу розглядають окрему терміносистему як основу організації спеціального тексту.

Термін можна визначити як слово або сполучення слів, створене, похідне або запозичене в спеціальній мові (наприклад, науці, техніці) для вираження спеціального поняття і позначення спеціального предмета.

Термінологію можна розуміти як лінгвістичні символи, що представляють поняття в конкретних і спеціалізованих галузях науки і техніки.

Поняття, що містяться в цій термінології, є результатом формування та розвитку знань у певній науковій, технічній або виробничій галузі людської діяльності.

Хоча важко дати єдине й універсальне визначення, можна виділити деякі характерні риси термінології. По-перше, будь-який термін повинен належати до певної термінологічної системи. По-друге, термін повинен мати чітке й однозначне визначення в цій термінологічній системі. Іншими необхідними характеристиками терміна є точність, стилістична нейтральність, відсутність експресивності, образності та суб'єктивно-оцінних конотацій.

Те, що в лексикології часто називають полісемією, у термінології часто розглядають як омонімію. Але саме використання слів, які однаково звучать і мають різне термінологічне значення, може перешкодити розумінню, а потім і правильному перекладу терміну. Простими прикладами є морфологія, ботанічний і лінгвістичний термін.

Терміни мають систематичний характер і зазвичай утворюють послідовну та взаємопов'язану систему. Походження термінів є мінливим і часто визначається науковою чи іншою галуззю, до якої вони належать.

Термінологія, як область знань, займається вивченням існуючих термінів і розробляє правила творення нових термінів. Насправді деякі термінологічні системи дуже впорядковані, і створення нових термінів уже заздалегідь встановлено системою, як, наприклад, хімічна термінологія, яка базується на латинській мові та за допомогою своїх морфем формує нові терміни.

Терміни у мовознавстві використовуються для опису та аналізу мови, її структури, функцій та інших аспектів. Особливості термінів у мовознавстві можна зрозуміти, розглядаючи деякі основні аспекти:

Специфічність: Багато термінів у мовознавстві є унікальними і мають спеціальне значення. Вони використовуються для точного й однозначного опису концепцій та процесів, що виникають у мові. Наприклад, терміни "морфологія", "синтаксис", "фонетика" використовуються для позначення певних галузей мовознавства та їх аспектів.

Системність: Терміни в мовознавстві часто використовуються в системі. Вони пов'язані між собою і доповнюють один одного для утворення повної та консистентної теоретичної моделі. Наприклад, у системі граматики мови можуть бути використані терміни "слово", "речення", "фраза", "морфема" тощо, що описують різні рівні структури мови.

Точність: Терміни у мовознавстві мають строге визначення, що допомагає уникнути неоднозначності та розбіжностей в тлумаченні. Це дозволяє мовознавцям точно та чітко комунікувати свої ідеї та дослідження. Наприклад, термін "семантика" використовується для опису значення слів та речень в мові, і його визначення допомагає уникнути недорозумінь.

Стабільність: Багато термінів у мовознавстві є стабільними та використовуються протягом тривалого періоду часу. Це дозволяє забезпечити зрозумі

Крім того, терміни, як правило, не повинні містити синонімів та омонімів.

Під термінологічною системою розуміють класифікацію, яка допомагає визначити характеристики термінів і таким чином відрізнити їх від інших лексичних одиниць мовної системи. Сьогодні для об'єднання термінів у групи використовують різні методи, що ґрунтуються на різних класифікаційних принципах.

Залежно від рівня охоплення наукової галузі терміни поділяють на загальнонаукові та вузькоспеціальні, що класифікуються відповідно до галузі знань або виду діяльності. Терміни також класифікують за змістом, мовною формою (структурними особливостями), функцією та іншими ознаками.

Слід також брати до уваги поняття "спеціалізована мова". Це назва мовної підсистеми, яка використовує терміни та інші мовні засоби, призначені для уникнення двозначності у спілкуванні в певній предметній галузі.

Спеціалізована термінологія корисна в різних наукових, технічних і різних спеціалізованих галузях. Цей термін має специфічну лексику і власні правила відбору та вживання загальноживаних слів і граматичних засобів.

Терміни мають систематичний характер і зазвичай утворюють послідовну та взаємопов'язану систему. Походження термінів є мінливим і часто визначається науковою чи іншою галуззю, до якої вони належать.

Різні термінологічні системи мають свої особливості. Деякі системи створені на основі грецьких або латинських коренів, наприклад медичні терміни. Як ми бачили раніше, авіація імпортувала практично всю свою термінологію з морської навігації: *навігація, пілот, літак, кермо, ніс, маршрут тощо*.

Для перекладача дуже важливо знати як структуру термінів, так і способи створення нових термінів, оскільки в крайніх випадках перекладач змушений виступати в ролі термінолога.

Одним із способів створення термінів є надання нових значень чи значень уже існуючим термінам (семантичні зміни) або об'єднання та виключення лексичних елементів (морфологічні зміни). В обох випадках необхідно дотримуватися ряду принципів, щоб збільшити шанси на прийняття умов.

Семантичні або значеннєві неологізми не тягнуть за собою жодних змін у формі терміна, а є результатом наступних процедур:

Розширення значення: нове значення приписується вже існуючому терміну, переходячи, наприклад, від конкретного до абстрактного або навпаки; Таким є випадок слів «*mosca*» (*муха*) і «*pluma*» (*перо*), які розширили своє значення як об'єктів для позначення вагових категорій у боксі, *найлегша* та *напівлегка* вага відповідно;

Метафора: нове значення надається за аналогією з усталеним терміном, наприклад, *системна архітектура*;

Метонімія: одна річ позначається назвою іншої в силу асоціативного зв'язку між поняттями, наприклад, наслідок береться за причину або навпаки, вмістилище за зміст, знак за позначувану річ і т. д., наприклад: *сині шоломи* для позначення військовослужбовців спецназу ООН через синій колір шоломів;

Синекдоха: значення слова розширюється, звужується або змінюється в силу розділового відношення, що позначає ціле частиною або навпаки, наприклад: «*душа*» для позначення людей;

Епонімія: розширюється використання власної назви як загальної назви, тобто наука, інновація чи річ позначається іменем її винахідника, наприклад: «*ньютон*», «*джоуль*» або «*ват*» є фізичними одиницями. Чиї назви походять відповідно від вчених Ньютона, Джоуля та Уатта;

Зміна граматичної категорії: зміни відбуваються у значенні терміна, але не в його формі, наприклад, «*відбірковий*»: який виключає або усуває від участі у змаганні в чемпіонатах або вибіркове змагання перед чвертьфіналами в його номінальній формі;

Запозичення з іншої тематичної області: термін, який уже встановлено в іншій тематичній сфері, приймається в одній тематичній сфері з невеликою зміною значення, наприклад, від живого до неживого, наприклад: «*вірус*», «*вакцина*» та інші вірусологічні терміни прийняті в галузі комп'ютерної безпеки.

Умови можуть бути створені за допомогою:

Деривації: додавання афіксів (префіксів, інфіксів і суфіксів) до вже існуючих слів (наприклад: *цифровий* — *оцифрувати*, *сканер* — *сканувати*);

Композиції: зіставлення або злиття двох або більше незалежних слів: (наприклад: *ciber+espacio=ciberespacio* – *кіберпростір*; *extra + oficial = extraoficial*; *anti + robo = antirrobo* – *протиугінний пристрій*);

Композиції словосполучень: лексикалізація групи слів (наприклад: *реальна процентна ставка, комбінована ринкова процентна ставка*);

Парасинтезу: поєднання похідного походження та складу одночасно (наприклад, *siete + mes + ino = sietemesino – севимісячний, radio + telegraf + ista = radiotelegrafista – радіотелеграфіст*);

Абревіатур: це можуть бути акроніми (наприклад: MERCOSUR або *Mercado Común del Sur, CD-ROM* або *Compact Disc-Read Only Memory*), апокопи та інші скорочення (наприклад: *bici* від *bicicleta*), акроніми (наприклад, *CUE* або *Consejo de la Unión Europea*);

Слід також зазначити, що між поняттями "термінологія" і "професіоналізм" є різниця. Це пов'язано з тим, що вони мають деякі спільні риси, але їх не слід плутати.

Професіоналізми - це терміни або вирази, характерні для дискурсу певної професійної групи. Термінологія - це офіційна назва спеціалізованого поняття, а професійні терміни використовуються як неформальні заміники лише у вузькоспеціалізованих питаннях, що становлять обмежений інтерес для тих, хто займається цією професією. Професіоналізм часто має локальний і тематичний характер. Однак дехто розглядає професіоналізм як синонім поняття "термінологія". Професіоналізми відрізняються від термінів відсутністю чіткого наукового визначення. Вони не утворюють цілісної системи.

У більшості випадків професіоналізми використовуються у вербальному або неформальному спілкуванні між представниками певної професії. Виконуючи важливу номінативну та комунікативну функцію, технічні терміни можуть бути назвою компонента виробу, назвою ланки технічного процесу або точним вираженням певного поняття і сприяють кращому взаєморозумінню. У письмовій мові жаргонізми використовують у професійних виданнях (брошурах, інструкціях, рекомендаціях).

Професіоналізми використовуються в офіційних стилях мовлення за рідкісними винятками.

1.2 Характеристика та специфіка офіційного мовного стилю

Офіційно-діловий стиль - це функціональний стиль мови, який нормативно регулює створення ділових документів і обслуговує спілкування в державному, громадському, економічному та політичному житті, законодавчому, адміністративному та господарському управлінні.

Незважаючи на відмінності у змісті та різноманітність жанрів, офіційно-діловий стиль зазвичай має деякі спільні характеристики. До них відноситься:

- Лаконічна, компактна мова та економне використання мовних засобів;
- Стандартизоване оформлення документів, часто в обов'язкових формах (наприклад, посвідчення особи, різні дипломи, свідоцтва про народження, свідоцтва про шлюб, фінансові документи)
- Розповідний характер викладу; використання нумерованих іменних словосполучень;
- прями́й порядок слів у реченнях як основний принцип побудови речень;
- Тенденція до використання складнопідрядних речень, що відображають логічну залежність одного факту від іншого;
- Мовні засоби вираження емоцій; невелика кількість усталених виразів;
- Слабка стилістична індивідуальність.
- Інтенсивне використання титулів (юридичних, дипломатичних, військових, адміністративних тощо); використання спеціальних слів і словосполучень (офіційних, канцелярських); використання в тексті аббревіатур і скорочень, особливо технічних термінів;

Тематична неоднорідність і жанрове розмаїття дозволяють виділити кілька підстилів:

- **Законодавчий:** Застосовується в законодавчому полі, що логічно. Він підтримує офіційні комерційні відносини не тільки між державою, а й між посадовими особами та окремими особами. Воно знаходить розвиток у Конституції, різних законах, постановах, указах, статутах тощо.

Офіційно-діловий стиль мови в законодавстві вимагає максимальної формальності та об'єктивності. Тут важливо уникати виразів або формулювань, які можуть призвести до двозначності або неоднозначності. Законодавчий текст часто містить спеціалізовану юридичну термінологію, яка повинна бути використана з точністю та відповідно до встановлених норм. Перекладачі та автори законодавчих текстів повинні бути знайомі з цією термінологією.

Законодавчі тексти мають чітку структуру, що включає в себе заголовки, статті, пункти, абзаци тощо. Формат тексту та його нумерація мають бути стандартизовані та дотримуватися конкретних правил.

У законодавчих текстах використовується третя особа однини (відома як "особовий залежник") для створення об'єктивності та нейтральності. Наприклад, замість "я" або "ми" вживається "суб'єкт" або "сторона."

Законодавчий текст повинен бути деталізованим та точним. Всі правила та обов'язки повинні бути чітко сформульовані, щоб уникнути будь-якої непорозуміння або тлумачень. [24]

- **Дипломатичний:** використовується у сфері державних і міждержавних офіційно-ділових відносин у політичних, економічних і культурних питаннях. Служить для реєстрації офіційних і комерційних зобов'язань міжнародних структур,

організацій або просто окремих громадян. Реалізується в повідомленнях, зверненнях, контрактах, протоколах, комюніке, угодах, ультиматумах, меморандумах тощо.

Дипломатичний стиль мови вимагає високого рівня формальності та ввічливості. У такому стилі важливо уникати виразів, які можуть сприйматися як образливі або агресивні. Дипломатичний підстиль орієнтований на досягнення консенсусу та врегулювання питань мирним шляхом. Тексти в такому стилі мають бути спрямовані на збереження міжнародного миру та стабільності.

У дипломатичних відносинах існує ретельний дипломатичний протокол, що включає в себе правила стосовно взаємного звертання, офіційного формату листів, розташування логотипів, підписів і т.д. Дипломатичний підстиль охоплює ці правила. [24]

- **Юридичний:** Цей стиль частіше зустрічається в юриспруденції: у судочинстві, у розслідуванні, розслідуванні тощо. Цей підстиль призначений для регулювання конфліктів і правовідносин.

Юридичні тексти зазвичай вимагають лаконічності та уникнення зайвих слів. Кожне положення повинно бути викладене коротко та зрозуміло, і тексти повинні бути структурованими для полегшення читання та розуміння. Юридичний текст може бути складений так, щоб бути універсальним для застосування в різних юрисдикціях. Він може містити загальні положення та принципи, які можуть бути адаптовані до конкретних правових систем.

У юридичних текстах важливо уникати виразів емоцій, а також антипатії чи симпатії. Тексти повинні бути об'єктивними та неупередженими.

Також в юридичних текстах часто зазначаються джерела права, такі як закони, договори, прецеденти, які мають вплив на той чи інший юридичний документ. [24]

Загалом, незважаючи на деякі спільні риси цих підстилів (відсутність емоцій, лаконічність, формальність, детальність та точність), кожен з них вимагає особливого підходу при аналізі та перекладі.

1.3 Характеристика та функції юридичних термінів

Юридичні терміни належать до сфери суспільно-політичної термінології. Її структура неоднорідна, і можна розрізнити юридичну термінологію та термінологію юриспруденції.

Основу юридичної термінології становлять найважливіші законодавчі акти, які визначають модель термінології, що використовується законодавчими органами при прийнятті законів і підзаконних актів. Джерелом базової юридичної термінології є Конституція, з якої випливають чинні закони, урядові угоди та міністерські постанови.

Системність (внутрішня узгодженість за допомогою юридичної логіки) є однією з основних характеристик юридичної термінології. Юридичні терміни не існують окремо, ізольовано, а є частиною складної органічної системи, яка об'єднує їх за допомогою різних зв'язків, що визначають взаємозалежність їхніх елементів.

Узагальненість характерна і для юридичної термінології, оскільки об'єктом правового регулювання стають найрізноманітніші суспільні відносини. Важко знайти таку сферу життя, яка була б ізольована від закону. Цим пояснюється наявність у нормативно-правових актах не лише юридичних термінів, а й побутової лексики, а також лексики найрізноманітніших галузей знань. Вживаючи загальноживані терміни в нормативних актах, законодавець повинен забезпечити їх певне тлумачення, максимально чітко роз'яснивши їх значення.

Також їм притаманна точність і визначеність: Юридичні терміни повинні бути точними і чіткими у своєму значенні. Вони мають точно визначати правові поняття, процедури, обов'язки і права.

Багато юридичних термінів походять з латинської мови, оскільки латинська колись була мовою наук і міжнародних договорів. Це може здатися важким для розуміння, але використання латинських виразів дозволяє уникнути двозначності і створює єдність термінології в різних країнах.

Терміни юридичної галузі часто мають багато підкатегорій і відтінків значень. Вони можуть точно розрізняти різні юридичні поняття і становити важливу основу для інтерпретації правових норм.

Крім того, часто юридичні терміни визначаються виключеннями та умовами. Вони можуть вказувати, коли та за яких обставин певні правила чи норми застосовуються або ні.

Юридичні терміни використовуються не тільки в юриспруденції для написання правових норм, регулювання сформованих суспільних відносин, а й у діяльності органів державної влади, які скасовують і змінюють правові норми, встановлюють нові правила поведінки.

1.4 Особливості юридичної системи Іспанії

Розуміння юридичної системи Іспанії є важливим для ефективного та точного розуміння іспанських юридичних термінів. Оскільки правова система кожної країни має свої особливості і відмінності, знання конкретних правових принципів та структури юстиції Іспанії є необхідним для належного розуміння та застосування юридичних термінів цієї країни.

Юридична система Іспанії базується на певних концепціях та принципах, які визначають правові стандарти та процедури. Розуміння цих концепцій допомагає виявити сенс та мету іспанських юридичних термінів.

Україна та Іспанія мають різні юридичні системи, що базуються на різних правових традиціях. Україна має континентальну (романо-германську) систему права, тоді як Іспанія має комбіновану систему права, включаючи елементи континентальної, загального права та каталонської правової традиції.

Основні відмінності між юридичними системами України та Іспанії полягають у таких аспектах:

- Джерела права: Україна має написану конституцію, закони, укази та рішення суду як основні джерела права. У Іспанії також є конституція, закони та рішення суду, але також враховуються традиції загального права, прецеденти та каталонське право.
- Система судів: Україна має ієрархічну систему судів, яка складається з загальних судів, апеляційних судів та Верховного Суду. Іспанія також має ієрархічну систему, але зокрема включає Конституційний суд, який відповідає за контроль конституційності законів.
- Роль суду: Україна має систему "зв'язаних судів", де суди обмежені вирішенням справ, що відносяться до їхньої юрисдикції. У Іспанії, зокрема в системі загального права, суди можуть приймати рішення на основі прецедентів та розширювати свою юрисдикцію.

Іспанія є конституційною монархією, де монарх має символічну роль, а влада виконавча, законодавча та судова розділені між різними органами влади. Вона має правову систему, яка ґрунтується на континентальному праві. Основу права становлять закони, ухвалені парламентом, та засновані на кодифікованих нормах. Також слід зазначити, що Іспанія є членом Європейського Союзу, тому європейське право також впливає на юридичну систему країни. Рішення Європейського Суду є обов'язковими для іспанських судів.

1.5 Особливості іспаномовних юридичних документів та термінів

Іспаномовні юридичні документи мають свої особливості, які характеризують їх структуру, мову та форматування. До основних рис

іспаномовних юридичних документів можна віднести той факт, що вони часто мають чітку структуру та форматування. Зазвичай вони містять заголовки, пункти, абзаци, номери статей і підпунктів для логічного поділу тексту.

Багато іспаномовних юридичних документів підлягають нотаріальному засвідченню. Це означає, що документи повинні бути підписані перед нотаріусом, який підтверджує їх автентичність та правову силу. Також вони повинні відповідати встановленим нормативним вимогам та правилам оформлення. Це включає використання пунктуації, відступів та інших деталей.

Загалом, іспаномовні юридичні документи мають чітку структуру, використовують спеціалізовану термінологію та повинні дотримуватися нормативних вимог і юридичних стандартів. Ретельне дотримання цих особливостей є важливим для забезпечення юридичної чіткості і правової сили документів у іспанськомовному контексті.

В Іспанії було проведено низку досліджень, присвячених юридичним конотаціям та їхнім особливостям. Як іспанські юристи, так і лінгвісти визначили надмірне використання латинської мови, концептуальних термінів та образної мови як характерні риси юридичної термінології в Іспанії та іспаномовних країнах.

Вважається, що спрощення юридичної термінології необхідне для того, щоб громадськість могла уникнути різних проблем. Спрощення зазвичай означає уникнення застарілих і перевантажених текстів.

Однак багато юристів вважають, що спрощення юридичної термінології призводить до "вульгаризації".

Юридичні терміни виконують такі функції в письмовому тексті:

- **Репрезентативна** або номінативна функція: вказує на певне правове явище. Ця функція лежить в основі юридичної термінології (і термінології в інших галузях).

- На відміну від репрезентативної, **сигніфікативна** функція є невід'ємною властивістю слів загалом, а не лише термінів, і відрізняє іспанські терміни від решти лексики.

“Artículo 22 de la Ley 270 de 1996. RÉGIMEN DE LOS JUZGADOS. Los Juzgados Civiles, Penales, de Familia, Laborales, de Ejecución de Penas, y de Pequeñas Causas que de conformidad con las necesidades de la administración de justicia determine la Sala Administrativa del Consejo Superior de la Judicatura, para el cumplimiento de las funciones que prevea la ley procesal en cada circuito o municipio, integran la Jurisdicción Ordinaria.” [30, с. 48]

У цьому прикладі використовуються терміни, які називають різні типи суддів і водночас відокремлюють їх один від одного.

- **Комунікативна** функція забезпечує передачу та обмін значущою інформацією між суб'єктами.

До особливостей юридичних термінів іспанської мови відноситься використання подвійних іменників: В іспанській мові часто використовуються **подвійні іменники** для позначення юридичних понять. Наприклад, *"derecho penal"* означає *"кримінальне право"*, *"derecho civil"* - *"цивільне право"*.

Ось ще деякі особливості:

Римське право: Іспанська юридична система має вплив римського права, тому багато термінів юридичної лексики мають латинське походження. Наприклад, *"contrato"* - *"договір"*, *"testamento"* - *"заповіт"*.

Регіональні відмінності: Юридична лексика може відрізнитися в різних іспаномовних країнах. Наприклад, в Іспанії використовується термін *"notario"* для нотаріуса, тоді як в Мексиці використовується *"notario público"*.

Використання абревіатур: У юридичних документах іспанською мовою часто використовуються абревіатури для позначення юридичних понять.

Наприклад, "С.Р." в означенні "*Código Penal*" (Кримінальний кодекс), "L.P.L." в означенні "*Ley de Propiedad Intelectual*" (Закон про інтелектуальну власність).

Відмінювання термінів: Іспанська мова має складну систему відмінювання, що впливає на юридичні терміни. Наприклад, слово "*derecho*" (право) змінюється залежно від роду і числа: "*derechos*" (множина), "*derecha*" (жіночий рід).

Використання спеціалізованої лексики: Юридичні терміни в іспанській мові можуть бути дуже специфічними і вимагати знання фахової лексики. Деякі приклади цих термінів: "*acusación*" (обвинувачення), "*sentencia*" (вирок), "*recurso*" (апеляція).

1.6 Основні риси юридичних термінів української мови

Юридичні терміни української мови також мають свої особливості, пов'язані з їхнім значенням, використанням і формою. Основні риси таких термінів такі:

Специфічне значення: Юридичні терміни мають точно визначене юридичне значення, яке може відрізнятися від їхнього повсякденного вжитку. Наприклад, термін "*позов*" у юридичному контексті означає вимогу до суду про захист прав, тоді як у звичайній мові він може мати більш широке значення.

Формальна мова: Юридичні терміни часто використовуються у формальному стилі мови, включаючи складні конструкції, довгі речення та специфічну лексику. Вони можуть містити архаїзми, витоки з латинської мови та інші специфічні форми виразу.

Вплив інших мов: Українська юридична термінологія має вплив з інших мов, зокрема латинської, польської та німецької. Це пов'язано з історичними чинниками і взаємодією з правовими системами інших країн.

Висновки до першого розділу

У першій частині цього дослідження було встановлено, що термін - це лексична одиниця, яка слугує базовою одиницею в тексті, де наукові поняття, обмежені дефініцією, формуються на основі консенсусу. Термін - це чітко визначене поняття, предмет або явище, яке є частиною загальноживаної або інтернаціональної лексики.

Термінологія являє собою систему багатфункціональних одиниць національної мови і відіграє низку важливих ролей, особливо у професійному та офіційно-діловому спілкуванні.

Більшість термінів використовується в офіційно-діловому та науковому мовленні, а також є лексичними особливостями професійних діалектів, особливо юридичної термінології.

Підкреслено різницю між поняттями «Термін» та «Професіоналізм» з точки зору відсутності цілісної системи останніх та контексту їх вживання (професіоналізми вживаються у вербальному та неформальному спілкуванні).

Юридична термінологія забезпечує функціонування правової сфери, виконуючи вищезазначені функції в межах правового дискурсу та типологій.

Офіційно-діловий стиль розглядається як різновид функціональних стилів української мови, представлено стильові жанри, що забезпечують документообіг, кадрово-договірний обіг.

Регулювання комерційних відносин мовців у державно-правовій і суспільно-виробничій сферах, задоволення громадянських потреб людей у типових ситуаціях є головним завданням офіційно-ділового стилю.

Розглянуто основні особливості Іспанської правової системи, її відмінностями та спільними рисами з українською. Також ознайомилися з характерними рисами юридичних термінів іспанської та української мов. Було визначено, що іспаномовній лексиці правової галузі властиве:

- Використання подвійних іменників

- Римське право
- Регіональні відмінності
- Використання абревіатур
- Відмінювання термінів
- Використання спеціалізованої лексики

Для українських юридичних термінів характерне:

- Специфічне значення
- Формальна мова
- Вплив інших мов

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІСПАНСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

2.1 Класифікація та характерні риси юридичних текстів

Існує кілька варіантів класифікації юридичних документів. К. В. Каргін, відомий український правознавець та юридичний учений, висловив класифікацію, яку можна представити наступним чином:

За ступенем офіційності:

- **Офіційні документи:** Це документи, які складаються відповідно до всіх норм та правил і мають офіційний статус. До них відносяться закони, постанови, розпорядження та інші офіційні акти.
- **Неофіційні документи:** Це документи, які не мають офіційного статусу і можуть бути різного характеру, такі як коментарі, доповіді, публікації та інше.

За сферою регулювання:

- **Цивільноправові документи:** Документи, що регулюють цивільні відносини між фізичними та юридичними особами, такі як договори, заяви, позови тощо.
- **Кримінальноправові документи:** Документи, пов'язані з кримінальними справами, зокрема, обвинувальні акти, судові рішення та інше.
- **Адміністративноправові документи:** Документи, що стосуються взаємодії громадян з державними органами та вирішують адміністративні питання.

За правовою силою:

- **Закони:** Основні правові документи, прийняті парламентом або іншими законодавчими органами, що мають найвищу юридичну силу.
- **Підзаконні акти:** Це внутрішні правила та норми, видані органами влади на основі законів для їх виконання та конкретизації.

За метою:

- **Нормативні документи:** Документи, які встановлюють загальні норми та правила, які обов'язкові для виконання.
- **Інформаційні документи:** Документи, що містять інформацію про права та обов'язки громадян, організацій, інші документи. [23]

Юридичні документи можна класифікувати за різними критеріями, такими як призначення, структура, або форма. Розглянемо загальну класифікацію юридичних текстів:

1. За призначенням

Нормативні акти: Це офіційні документи, які містять норми права і регулюють правові відносини. Цю категорію включають закони, постанови, розпорядження, регламенти, рішення суду та інші документи, що мають силу закону.

Нормативні акти мають чітку структуру та нумерацію, що допомагає легко локалізувати та цитувати конкретні положення. Зазвичай, нормативні акти містять заголовок, преамбулу (якщо є), статті або розділи з нормами, пункти, абзаци, і так далі. Вони містять інструкції, правила, обов'язки та заборони. Текст нормативного акта виражає статус-кво та/або встановлює нові стандарти.

Нормативні акти часто містять посилання на інші юридичні документи, закони, або інші статті цього ж акта. Це допомагає уточнити інтерпретацію конкретних положень.

Також, нормативні акти можуть мати різну юридичну силу і ранг. Наприклад, конституція має найвищу юридичну силу, тоді як розпорядження мають обмежену сферу дії.

Судові рішення: Документи, які містять рішення суду у конкретних справах. Вони можуть бути апеляційними, першої інстанції, касаційними тощо.

Судові рішення мають структурований формат, що включає в себе заголовок, обґрунтування рішення, висновки суду, рішення суду, підписи суддів та дату винесення рішення. Обґрунтування рішення містить правовий аналіз та виклад фактів справи.

У судових рішеннях можуть зустрічатися специфічні юридичні вирази, які характерні саме для судових текстів і можуть відрізнятися від термінів, використовуваних у інших юридичних документах.

Договори та угоди: Юридичні документи, які встановлюють умови співпраці між сторонами, такі як трудові договори, орендні угоди, ліцензійні угоди тощо.

Договори можуть використовувати дублювання термінів для уникнення невизначеності. Наприклад, "Веродостовірна копія" може бути використана разом із "Засвідчена нотаріусом копія".

Договори використовують кон'юнкції та сполучники, щоб чітко виражати умови та відносини між сторонами. Прикладами можуть бути "якщо", "в разі", "незважаючи на", "з метою". Вони також можуть містити модальні дієслова, що вказують на обов'язок, зобов'язання, можливість, бажання, тощо. Наприклад, "має право", "повинен виконати", "може бути визначено".

Договори можуть містити умовні речення, щоб визначити, які дії повинні бути виконані у випадку певних обставин. Наприклад, "*En caso de incumplimiento de este contrato por parte de la parte A, la parte B tiene derecho...*" (Загальний вираз, не взятий з конкретного джерела).

Листи та консультації юристів: Письмові запити та відповіді, які надають юристи або адвокати щодо правових питань.

Документи громадського права: Це документи, що регулюють відносини між громадянами та громадянами, наприклад, довіреності, заповіти тощо.

2. За структурою та формою

Тексти законів і підзаконних актів: Зазвичай мають заголовок, преамбулу (якщо є), статті або розділи з нормами, підпис і дату прийняття.

Судові документи: Включають в себе сторінки, що містять інформацію про справу, обґрунтування судового рішення та підписи суддів.

Договори та угоди: Містять положення, які регулюють права та обов'язки сторін, підписи сторін і дату укладення.

Юридичні документи від публічних органів: Можуть включати заяви, петиції, рішення виконавчих органів тощо.

3. За мовою та стилем

Формальні юридичні тексти: Мають формальну мову та специфічний юридичний стиль, часто використовуються в нормативних актах та судових рішеннях.

Публічні юридичні тексти: Можуть бути більш доступними та менш формальними, використовуються у відносинах із громадськістю, такі як інформація на веб-сайтах державних органів.

2.2 Класифікація юридичних термінів іспанської мови

Класифікація юридичних термінів відповідно до Енциклопедичного юридичного словника може бути розглянута на основі різних критеріїв, таких як призначення термінів, їхнє походження, специфікація інших категорій, інші параметри. Нижче наведено загальну класифікацію юридичних термінів:

1. За призначенням:

- **Терміни загального застосування:** Терміни, які використовуються в різних галузях права, такі як *"derecho"*, *"ley"*, *"tribunal"*.
- **Спеціалізовані терміни:** Терміни, які використовуються в конкретних галузях права, такі як *"recaída"*, *"código"*. Такі терміни можуть бути менш відомі для людей, які не мають юридичної освіти або досвіду.
- **Амфіболічні терміни:** Терміни, які можуть мати кілька різних значень, залежно від контексту, і тому потребують уточнення.

2. За походженням:

- **Терміни латинського походження:** Терміни, які мають латинське походження і часто використовуються в юридичних текстах, наприклад, *"habeas corpus"* - це юридичний документ, який забезпечує захист особи від незаконного утримання або арешту.
- **Народні терміни:** Терміни, які мають корені в народній мові та використовуються в юридичних контекстах, такі як *"testigo"* або *"propiedad"*.

3. За галузями права:

- **Цивільне право:** Терміни, що використовуються в цивільних справах, такі як *"acuerdo"*, *"obligación"*, *"herencia"*.
- **Кримінальне право:** Терміни, пов'язані з кримінальними справами і злочинами, такі як *"asesinato"*, *"delito contra la propiedad"*, *"antecedentes penales"*.
- **Сімейне право:** Терміни, що стосуються сімейних відносин, шлюбу та дітей, такі як *"divorcio"*, *"custodia"*, *"pensión alimenticia"*.
- **Комерційне право:** Терміни, пов'язані з бізнес-правом, корпоративними операціями та торговельними угодами, такі як *"acuerdo comercial"*, *"acciones"*, *"quiebra"*.

4. За ролями та посадами:

- **Адвокатські терміни:** Терміни, пов'язані з ролями адвокатів, їхніми обов'язками та етикою.

- **Суддівські терміни:** Терміни, що стосуються ролей та обов'язків суддів, а також судових процедур.
- **Правоохоронні терміни:** Терміни, пов'язані з ролями поліції, слідчих та інших правоохоронних органів. [20]

Розвиток класифікації іспанськомовних юридичних термінів є динамічним процесом, який відбувається впродовж багатьох років і включає різні принципи та впливи. Він базується на історичному контексті термінології, включаючи вплив римського права, канонічного права та інших юридичних традицій. Цей історичний контекст формував базові терміни та концепції, які використовувалися в іспанській мові.

Зміни в законодавстві та правовій системі також призводять до появи нових термінів або переосмислення існуючих. Кодифікація, реформи законів і визначення нових юридичних концепцій відзначаються створенням нових термінів.

Зростаюча міжнародна співпраця та взаємодія між країнами також є фактором, що впливає зміни у системі іспанськомовних юридичних термінів. Зокрема, терміни із міжнародного права, торгового права, права інтелектуальної власності та інших галузей входять до іспанської юридичної термінології.

З розвитком різних галузей права виникає потреба в створенні та розвитку спеціалізованих термінів, які відображають специфіку кожної галузі. Наприклад, галузі такі як інтелектуальна власність, кібербезпека та міжнародне право мають свої власні терміни.

Інформаційні технології потребують впровадження нових юридичних понять та термінів, пов'язаних з цифровою сферою, інтернетом та кібербезпекою.

Вивчення юридичних наук та освіта в галузі права сприяють розвитку стандартів вживання і розуміння іспанської юридичної термінології.

Університети та юридичні школи вносять важливий вклад у навчання студентів та молодих юристів юридичній термінології.

Нарешті, юридична література та наукові дослідження в галузі права сприяють розвитку та удосконаленню юридичних термінів та їх класифікації.

Іспанськомовні юридичні терміни розвиваються відповідно до потреб сучасного суспільства та юридичної спільноти, а також з урахуванням змін у законодавстві та практиці права. Основними цілями є точність, чіткість та сприяння зрозумінню правових текстів.

2.3 Структурні особливості юридичної термінології іспанської мови

Структурні особливості іспанських юридичних термінів відображають їх будову та форму, що допомагає в їхньому розумінні та вживанні в контексті правових документів та текстів.

Більшість іспанських юридичних термінів відзначаються формальністю та точністю у вживанні. Це важливо для забезпечення ясності та визначеності в юридичних текстах.

Юридичні терміни часто мають складну будову та включають специфічні суфікси, які вказують на їхню граматичну форму та значення. Наприклад, суфікс *"ción"* вказує на процес або стан, і він часто використовується для утворення іспанських юридичних термінів, таких як *"nacionalización"* (націоналізація) чи *"expropiación"* (експропріація). [32]

Іменники в іспанській юридичній термінології є основними елементами, які вказують на конкретні об'єкти, поняття або суб'єкти в правовому контексті. Вони часто вживаються з артиклями (*"el," "la," "los," "las"*) та прийменниками для визначення відношень між об'єктами чи особами. Приклади іменників

включають "*derecho*" (право), "*contrato*" (договір), "*sentencia*" (рішення суду) та "*acusación*" (обвинувачення). [32]

У юридичних текстах іменники можуть бути конкретними (наприклад, "*sentencia*" - рішення) або неконкретними (наприклад, "*justicia*" - правосуддя). Конкретні іменники вказують на певний об'єкт або поняття, тоді як неконкретні можуть бути загальними або абстрактними.

У юридичних текстах іменники можуть вживатися у залежних формах, які вказують на відношення між поняттями. Наприклад, "*derechos humanos*" (права людини) вказує на взаємозв'язок між правами та людьми. [32]

Дієслова в іспанській юридичній термінології використовуються для вираження дій та процесів, пов'язаних із судовими процедурами, правопорушеннями та іншими аспектами права. Наприклад, "*juzgar*" (судити), "*condenar*" (засуджувати), "*resolver*" (пішити) та "*apelar*" (апелювати). [30]

В юридичних текстах часто використовуються спрощені форми дієслів для виразу юридичних актів, рішень або розпоряджень. Наприклад, "*hacer*" (робити) може використовуватися для опису дій, здійснюваних суб'єктом.

Не менш важливу роль відіграє використання умовних форм дієслів для виразу умов та обставин, які впливають на правові акти. Наприклад, "*debería*" (повинен би) вказує на умову або припущення.

Використовуються різні часи дієслів, включаючи родовий час для опису загальних правил і недокінчений час для опису подій, які тривають або відбуваються в даний момент. У юридичних текстах можуть використовуватися конструкції пасивного голосу для виразу того, хто виконує дію та на кого вона впливає. Наприклад, "*el contrato fue firmado*" (договір був підписаний).

Прикметники використовуються для опису різних аспектів та характеристик, пов'язаних з правовими поняттями та практикою.

У юридичній термінології прикметники можуть використовуватися для вказівки на походження або приналежність. Наприклад, "extranjero" (іноземець), "nacional" (громадянин).

Деякі прикметники вказують на ступінь довіри або важливості понять у юридичному контексті. Наприклад, "confiable" (довіряється), "fundamental" (фундаментальний).

Ці структурні особливості прикметників допомагають точно та обов'язково виразити характеристики, відношення та інші аспекти, пов'язані з правовими поняттями.

2.4 Характеристика українських юридичних документів

Українські юридичні тексти мають свої лексичні та граматичні особливості, які покликані забезпечити точність, ясність і юридичну силу. Ось деякі ключові особливості українських правових текстів:

Лексичні особливості

Іноземні запозичені слова: українські юридичні тексти можуть містити запозичення з інших мов, зокрема англійської, для опису концепцій або технологій, для яких немає точних українських еквівалентів. Наприклад, терміни, що стосуються інформаційних технологій і міжнародного права, часто запозичуються з англійської мови.

Визначення термінів: юридичні тексти часто містять розділи, які визначають ключові терміни, що використовуються в документі. Ці визначення допомагають усунути двозначність і забезпечити послідовне тлумачення тексту всіма.

Перелікові списки: в юридичних документах часто використовуються перелікові списки для визначення елементів, вимог або умов, часто починаючи з таких фраз, як "включаючи, але не обмежуючись" (включаючи, але не обмежуючись цим).

Грамматичні особливості

Пасивний стан: українські законодавчі тексти часто використовують пасивний стан, щоб підкреслити дію чи предмет, на який вона впливає. Пасивні конструкції допомагають зберегти відчуття об'єктивності та офіційності. Наприклад, "Договір може бути визнаний недійсним" (Договір може бути визнаний недійсним).

Використання модальних дієслів: Такі модальні дієслова, як «повинен» (повинен), «може» (може) і «слід» (повинен), зазвичай використовуються для позначення зобов'язань, дозволів і вимог.

Відмінювання дієслів: українська мова є флективною мовою, і дієслова відмінюються, щоб позначити час, спосіб і вид. Вибір форми дієслова може передавати різні відтінки значення, наприклад теперішній, майбутній, умовний чи наказовий спосіб.

Гендерна узгодженість: українські іменники та прикметники мають гендерне відношення, а юридичні тексти мають підтримувати граматичну узгодженість. Це означає, що рід і число іменників і прикметників мають збігатися. Наприклад, "особа" (особа, жіночий рід) потребуватиме прикметників і займенників жіночого роду.

Складні речення: юридичні тексти часто використовують складні речення, щоб виразити складні юридичні концепції. Це можуть бути умовні речення, підрядні та відносні речення.

Родовий відмінок: родовий відмінок використовується в українських правових текстах, щоб показати володіння або зв'язок. Його часто

використовують, коли йдеться про юридичних осіб, право власності чи відносини. Наприклад, "право власності" (право власності).

Використання конкретних частинок: у юридичних текстах використовуються спеціальні частки, такі як «б» (в), «про» (про) і «щодо» (щодо), щоб уточнити відносини та зв'язки між правовими поняттями.

Юридичні формули: юридичні тексти часто містять стандартні фрази та формули, такі як "з одного боку" (з одного боку) та "з іншого боку" (з іншого боку), щоб структурувати угоди та контракти.

2.5 Спільні та відмінні риси іспанських та українських юридичних документів

Іспанські та українські юридичні тексти мають деякі спільні риси з точки зору лексики та граматики, але вони також мають відмінні характеристики, на які впливають відповідні мовні та правові традиції. Ось деякі спільні та відмінні риси іспанських та українських правових текстів з точки зору лексики та граматики:

Загальні характеристики:

Пасивний стан: юридичні тексти обома мовами часто використовують пасивний стан, щоб підкреслити дію чи предмет, на який вона впливає, особливо в законодавчих текстах. Наприклад, «Договір підписується сторонами» можна перекласти іспанською як «El contrato será firmado por las partes», а українською як «Договір буде підписано сторонами».

Технічні терміни та фрази: в юридичних текстах обома мовами широко використовуються технічні терміни та фрази, які, можливо, не є загальноживаними в повсякденній мові. Це необхідно для забезпечення точності, необхідної в юридичних документах.

Відмінні особливості:

Правова традиція: на іспанські правові тексти вплинула традиція цивільного права, тоді як українські правові тексти були сформовані як цивільним, так і, певною мірою, традиціями загального права. Ці традиції можуть впливати на спосіб вираження правових концепцій і структуру правових текстів.

Стать і згода: іспанська мова відома своїми родовими іменниками та прикметниками, що означає, що юридичні тексти іспанською мовою можуть відображати гендерні відмінності. В українській мові немає іменників роду, тому цей аспект граматики не застосовується однаково.

Використання відмінків: українська мова є флективною мовою і використовує граматичні відмінки, що може впливати на структуру правових текстів. Наприклад, використання відмінків може впливати на відмінювання імен і термінів.

Відмінювання дієслів: і в іспанській, і в українській мовах є складні системи відмінювання дієслів, але вони відрізняються за тим, як дієслова відмінюються, як вони передають час, спосіб і вид.

Стиль складання законів: стиль складання законів і конвенції можуть відрізнитися між двома мовами, що впливає на структуру та формулювання статутів і правил.

Підсумовуючи, хоча іспанські та українські юридичні тексти мають такі спільні риси, як формальна мова та юридична термінологія, їхні мовні та правові традиції, а також граматичні структури призводять до помітних відмінностей у тому, як правові концепції виражені та організовані в письмових юридичних документах. Фахівці з права, які працюють із цими мовами, повинні знати ці відмінності, щоб забезпечити точне й ефективне спілкування в юридичній сфері.

Висновки до другого розділу

У другому розділі розглянуті структурні, лексичні та семантичні риси іспанськомовних юридичних текстів а також наведено класифікацію термінів, що використовуються у цих текстах.

Визначено, що юридичні документи можна класифікувати за такими критеріями: *призначення* (сюди відносяться нормативні акти, судові рішення, договори та угоди, листи та консультації юристів, документи громадського права), *структура та форма* (тексти законів та підзаконних актів, судові документи, договори та угоди, юридичні документи від публічних органів), *мова та стиль* (формальні та публічні тексти).

У класифікації юридичних термінів важливе значення має їхнє призначення, оскільки існують *загальні* терміни, що використовуються в багатьох галузях права, *спеціалізовані* терміни, які можуть використовуватися лише в одній конкретній галузі та *амфіболічні* терміни, значення яких залежить від контексту. Також юридичні терміни різняться за походженням. У сучасних документах вживаються як терміни латинського походження, так і народного. Ще одним критерієм поділу термінів є галузь права, в якому вони використовуються. Цивільна, кримінальна, сімейна та комерційна галузі права мають свої специфічні характеристики, які впливають на терміни. Останнім підпунктом класифікації термінів є ролі та посади. Обов'язки та етика адвокатів, правоохоронних органів та судові процедури передбачають використання специфічних виразів.

Проаналізовано структурні особливості термінів іспанської юриспруденції. Розглянуто використання конкретних (вказуючих на певні об'єкти або поняття) та неконкретних (загальних, абстрактних) іменників, а також вживання іменників, що вказують на відношення між поняттями.

Описано роль дієслів у іспанській юридичній термінології та тенденції їхнього використання. Встановлено, що розповсюдженим явищем є використання спрощених та умовних форм дієслів, а також часте використання

пасивного стану, що спільною рисою іспанських та українських юридичних текстів.

Щодо українських юридичних текстів, наведено такі лексичні особливості, як вживання запозичених слів іноземного походження, наявність розділів, які визначають ключові терміни, вжиті в документі, а також перелікові списки.

Серед граматичних ознак українських юридичних документів, виділено вище зазначене вживання пасивного стану, модальних дієслів; відмінювання дієслів; гендерна узгодженість; використання складних речень, родового відмінку, конкретних частинок, стандартних фраз та юридичних формул.

РОЗДІЛ 3. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

3.1 Системні відношення термінів та еквівалентів

Переклад юридичних текстів вимагає високого рівня професіоналізму та точності. Використання системних зв'язків для вибору відповідних термінів демонструє прагнення до якості та точності, що підвищує довіру до перекладача та перекладеного документа.

Системні зв'язки в перекладах юридичних текстів стосуються зв'язності та послідовності, необхідних у виборі еквівалентних термінів мовою перекладу, в даному випадку українською, щоб текст перекладу був зрозумілим і точним.

Розуміння системних зв'язків юридичних термінів та їх еквівалентів є важливим з кількох причин, особливо в контексті перекладу юридичних текстів. Юридичні терміни часто мають конкретні значення та конотації в правовому контексті. Розуміння системних зв'язків допомагає вибрати точні еквіваленти, які точно відображають юридичний намір оригінального тексту. Використання невідповідних термінів може мати серйозні правові наслідки.

Послідовне використання еквівалентних термінів у всьому юридичному документі має важливе значення, щоб уникнути двозначності. Системні зв'язки допомагають підтримувати цю узгодженість, що особливо важливо в юридичних документах, які часто посилаються на ті самі поняття чи терміни по всьому тексту.

Закони та нормативні акти можуть бути складними та детальними. Розуміння зв'язків між юридичними термінами дозволяє перекладачу та тим, хто читає документ, точно тлумачити обов'язки, права та відповідальність, викладені в тексті.

У правовому контексті невиконання контракту чи угоди може мати серйозні наслідки. Використання неправильних або неузгоджених термінів у перекладі може призвести до непорозумінь і судових спорів. Розуміння системних зв'язків допомагає зменшити цей ризик.

Оскільки закони різних країн можуть суттєво відрізнятись від, розуміння системних зв'язків дозволяє перекладачу адаптувати переклад до конкретної юрисдикції чи правової системи цільової країни. Це важливо для того, щоб документ був юридично дійсним і підлягав виконанню в цій юрисдикції.

Коли використовуються послідовні еквіваленти, перегляд і редагування документів стають більш ефективними, оскільки рецензенти можуть передбачити, як певні терміни будуть використовуватися в тексті. Це спрощує процес і гарантує, що жодні помилки чи невідповідності не будуть упущені.

Таким чином, розуміння системних зв'язків юридичних термінів та їх еквівалентів має вирішальне значення для забезпечення точності, послідовності та ефективності перекладів юридичних текстів. Крім того, це сприяє цілісності та юридичній дійсності перекладених документів, що є надзвичайно важливим у правовому полі.

Тут я наведу кілька прикладів поширених іспанських термінів у правових текстах та їхні можливі еквіваленти в українській мові, підкреслюючи системні зв'язки, які необхідно брати до уваги:

Сторони договору:

"Parte Contratante": Вказуюча сторона

"Parte Beneficiaria": Вигідна сторона

"Parte Acusada": Звинувачена сторона

Договірні положення:

"Cláusula de Rescisión": Класула про розірвання

"Cláusula de Confidencialidad": Класула про конфіденційність

"Cláusula de Arbitraje": Класула про арбітраж

Загальні юридичні терміни:

"Contrato": Договір

"Demandante": Позивач

"Demandado": Відповідач

"Alegato": Заява

"Sentencia": Рішення

Необхідно підкреслити, що системні зв'язки зберігаються в усьому правовому тексті, а це означає, що після вибору еквівалента для терміна іспанською мовою, той самий еквівалент українською мовою має використовуватися в усьому документі, щоб уникнути плутанини.

Важливо звертатися до спеціалізованих ресурсів, таких як двомовні юридичні глосарії, щоб забезпечити точність і послідовність перекладу юридичних текстів. Крім того, окремі закони та правила можуть відрізнятися у різних країнах, тому важливо адаптувати переклад до юрисдикції країни призначення, якщо це необхідно.

3.2 Способи перекладу іспанських юридичних термінів

Для перекладу юридичних термінів мови прийнято використовувати повні або часткові еквіваленти. Звісно, терміни, що мають повні аналоги є найзручнішими та найлегшими для перекладу. Вони мають кілька важливих переваг:

Точність і вірність: Використання повних еквівалентів допомагає зберегти точність і вірність перекладу. Юридична термінологія має чіткі та стандартні визначення, і використання еквівалентів дозволяє зберегти цю точність у перекладі.

Зрозумілість: Повні еквіваленти роблять переклад більш зрозумілим для читача, особливо для тих, хто не має глибокого розуміння іспанської мови або

юридичної термінології. Це особливо важливо в юридичних текстах, де невірне розуміння може мати серйозні наслідки.

Легкість порівняння: Використання повних еквівалентів дозволяє легше порівнювати тексти між різними мовами. Це важливо, наприклад, у міжнародних договорах або у випадках, коли потрібно порівнювати законодавство різних країн.

Збереження правової точності: У сфері права точність і правова точність мають велике значення. Використання повних еквівалентів допомагає уникнути невірного інтерпретування та забезпечити, що правовий зміст не втрачається в перекладі.

Зручність для фахівців у галузі: Переклад із збереженням повних еквівалентів полегшує роботу юристів, юридичних консультантів і інших фахівців у галузі права, оскільки вони можуть легко розуміти та працювати з текстами на іноземних мовах.

Відсутність недорозумінь: Використання повних еквівалентів допомагає уникнути недорозумінь і можливих спірів, які можуть виникнути внаслідок невірного перекладу юридичних термінів.

Повні еквіваленти можуть бути довшими та більш обсяжними за оригінальний термін. Це може призвести до збільшення обсягу тексту, що ускладнює його читання та розуміння, але загалом, застосування повних еквівалентів у перекладі юридичних термінів допомагає забезпечити якісний та правильний переклад, що є важливим в юридичній галузі, де навіть невелика неточність може мати серйозні наслідки.

Існують іспанські юридичні терміни, які не мають повних еквівалентів в українській мові через їхню специфічність або відмінності в правовій системі. Ось декілька прикладів таких термінів:

Arraigo - Цей іспанський термін відноситься до заходів обмеження свободи особи під час попереднього слідства, які можуть бути арештом або обмеженням переміщення. [32]

Термін "*Arraigó*" в іспанській юридичній термінології може бути перекладений на українську мову різними способами в залежності від контексту і конкретного значення. Ось декілька можливих варіантів перекладу:

Арешт - цей переклад підходить, якщо "*Arraigó*" відноситься до заходів обмеження свободи особи під час попереднього слідства, таких як арешт або утримання під вартою.

Заборона переміщення - цей варіант підходить, якщо "*Arraigó*" відноситься до обмеження можливості особи пересуватися або залишати певну територію.

Обмеження волі - цей переклад відображає сутність "*Arraigó*" як заходу, що обмежує волю особи під час правопорушення чи попереднього слідства.

Закріплення - цей варіант підходить, коли "*Arraigó*" відноситься до дій, які спрямовані на закріплення або збереження чогось, наприклад, майна або інших цінних речей.

Amparo - Цей термін означає захист конституційних прав громадян в контексті латиноамериканських правових систем. [30] Ось декілька можливих варіантів перекладу:

Гарантія - цей переклад підходить, коли "*Amparo*" використовується в контексті захисту конституційних прав громадян або особистої свободи.

Захист - цей варіант може бути використаний, коли "*Amparo*" означає правовий захист від дій чи рішень, які порушують права особи.

Обернений виправдовуючий захист - це переклад, який використовується для поняття "*Amparo inverso*" і вказує на обернений порядок виправдовування в справі.

Спеціальне судове рішення - цей переклад може бути використаний в контексті "*Amparo*" як конкретного виду судового рішення.

Reconvención - Це поняття означає позов, який подається відповідачем на позов заявника в судовому процесі. [31] Варіанти перекладу:

Контрпозов - це переклад, який вказує на те, що відповідач відповідає на позов заявника підняттям власних претензій.

Відповідний позов - цей переклад вказує на сутність "*Reconvención*" як позову, який відповідач використовує для відповіді на позов заявника.

Контрпозовна вимога - цей варіант також вказує на вимогу відповідача в рамках судового процесу.

Tacha de testigo - Це термін відноситься до запиту на відхилення свідка або скарги на його свідчення. [32] Термін може бути перекладений на українську мову такими способами:

Спростування свідчень - це переклад, який вказує на суть "*Tacha de Testigo*" як процедури спростування свідчень свідка.

Заперечення щодо свідчень - цей переклад відображає сутність терміну як заперечення або сумніви щодо правдивості свідчень.

Виклик свідка на сумнів - цей варіант підкреслює ідею виклику свідка з метою сумніву щодо його свідчень.

Спростування свідка - цей переклад також вказує на процес спростування свідчень свідка.

Habeas data - Цей термін вказує на право особи на доступ до інформації, що стосується її особистого життя та даних, а також на право виправлення невірних чи неправомірно збережених даних. [32] Варіанти перекладу:

Право на власні дані - цей переклад відображає сутність "*Habeas data*" як права на володіння та контроль над власними персональними даними.

Право на захист даних - цей варіант підкреслює аспекти захисту особистих даних від недопустимого використання або розголошення.

Право на інформаційну свободу - цей переклад вказує на право особи на доступ до інформації, що стосується її особистого життя та приватності.

Alevosía - Цей термін вказує на особливу характеристику злочину, коли він вчиняється з підступом або під обставинами, які унеможливають оборону потерпілого. [30] Цей термін може бути перекладений на українську мову як «Злочин з підступом» або «Підступність», коли метою є відображення сутності поняття «*Alevosía*» як характеристику злочину.

Amicus curiae - Цей термін вказує на особу або експерта, яка бере участь у судовому процесі з метою надати консультації суду, але не є стороною справи. [32] Українська мова може використовувати вираз "експерт-консультант суду", але це не точний еквівалент.

Derecho de retracto - Цей термін вказує на право відмови від угоди в певних ситуаціях. [36] В українській мові можна використовувати терміни "право відмови" або "право відмовитися від угоди", але вони можуть не передавати всі нюанси іспанського терміну.

Ці терміни можуть бути пояснені в контексті, але в українській мові може бути важко знайти повні еквіваленти через їхню специфічність в іспанській юридичній термінології. У таких випадках, зазвичай, використовуються транскрипція і пояснення для забезпечення зрозумілості.

Терміни "*Jurisprudencia*" в іспанській мові і "*Юриспруденція*" в українській мові мають спільне коріння та вказують на науку про право та судову практику. Однак є деякі різниці у їх використанні та контексті. В іспанській мові термін "*Jurisprudencia*" може використовуватися для позначення судових рішень та судової практики, а також для позначення наукових досліджень у галузі права та судової практики. Український термін "*Юриспруденція*" також включає судову практику, її наукові дослідження, але може мати більший акцент на філософії права та теоретичному аналізі. [30, 34]

Використання часткових еквівалентів при перекладі іспанськомовних юридичних термінів на українську мову має свої переваги, оскільки це дозволяє зберегти точність і наукову обґрунтованість перекладу, зменшуючи втрату семантичної інформації та забезпечуючи зрозумілість для читача. Ось деякі переваги використання часткових еквівалентів в юридичному перекладі:

Збереження точності інформації: Юридичні терміни мають точне юридичне значення, і їх неправильний переклад може призвести до непорозумінь або юридичних помилок. Використання часткових еквівалентів допомагає зберегти цю точність.

Зменшення ризику перекладацьких помилок: Перекладачі можуть вибирати еквіваленти, які найкраще відображають значення іспанськомовних термінів, але при цьому не втрачають юридичної точності перекладу.

Збереження специфіки мови та культури: Часткові еквіваленти дозволяють зберегти специфіку іспанської мови та культури в перекладі, що може бути важливим для розуміння тексту.

Забезпечення зрозумілості для цільової аудиторії: Використання часткових еквівалентів дозволяє зберегти зрозумілість перекладу для цільової аудиторії, яка може бути неознайома з іспанськомовними юридичними термінами.

Загалом, використання часткових еквівалентів у юридичному перекладі є важливим інструментом для забезпечення точності та зрозумілості перекладу.

Втім, використання часткових еквівалентів при перекладі іспанськомовних юридичних термінів на українську мову не є ідеальним варіантом і може мати свої недоліки, оскільки не завжди можливо знайти точний аналог або найбільш адекватний переклад для кожного терміну.

Іспанська мова має велику кількість діалектів і регіональних варіацій, і терміни можуть мати різне значення в різних країнах. Це ускладнює вибір часткового еквіваленту, який би підходив для всіх іспанськомовних контекстів.

Також використання часткових еквівалентів може призвести до втрати специфічності та наукової обґрунтованості термінів, що може бути важливим в юридичних текстах.

Якщо текст з великою кількістю часткових еквівалентів потребує редагування або оновлення, це може бути складним завданням, оскільки не завжди очевидно, як внести зміни, щоб зберегти зміст і точність.

У підсумку, можна сказати, що незважаючи на те, що часткові еквіваленти можуть здаватися найліпшим способом передачі іспанських юридичних термінів, оскільки вони дозволяють зберегти точність оригіналу, при цьому будучи знайомими для носіїв мови перекладу, необхідно уважно розглядати

кожний термін та вирішувати, чи застосування часткового еквіваленту є найоптимальнішим рішенням для конкретного випадку.

Трапляються випадки, коли термін не має повного еквіваленту, а використання часткового не є доречним. У таких ситуаціях існує кілька варіантів передачі термінів у мові перекладу.

Калькування - це процес буквального перенесення слів чи фраз з однієї мови в іншу. Ось декілька іспанських юридичних термінів, які можуть бути перекладені на українську мову шляхом калькування:

Pro bono (про боно) - Цей термін може бути калькований як "*на благо*" і використовується для опису надання юридичних послуг безоплатно чи за символічну плату.

Testigo experto (свідок-експерт) - Термін "*свідок-експерт*" може бути калькований для опису особи, яка має особливі знання або експертизу і свідчить у суді.

Prueba documental (документальне доказ) - Термін "*документальне доказ*" може бути калькований для вказівки на будь-які документи чи записи, які служать як доказ у судовому процесі.

Ці калькування використовуються для збереження оригінального терміну або виразу з іспанської мови, коли він використовується в українському юридичному контексті.

Застосування цього прийому має низку недоліків. Калькування часто призводить до втрати семантичної точності перекладу. Оскільки іспанськомовні і українські юридичні системи можуть мати відмінні особливості, просте перекладення слів не завжди допомагає відтворити точне юридичне значення. Калькування не завжди враховує контекст або специфіку іспанського юридичного терміну, що може призвести до невірної розуміння тексту чи виникнення неправильних інтерпретацій.

Переклад, заснований на калькуванні, може бути менш природним та менш зрозумілим для людей, які не знайомі з юридичною термінологією в обох мовах.

Узагальнюючи, калькування може бути корисним в деяких ситуаціях. Проте, його використання потребує обережності та урахування контексту та специфіки перекладу, щоб уникнути можливих недоліків, пов'язаних з втратою точності, структури та зрозумілості перекладу.

Є іспанські юридичні терміни, які можуть бути перекладені на українську мову лише шляхом **експлікації**, оскільки вони відображають конкретні юридичні поняття чи процеси, які можуть відрізнятися від українських аналогів. Ось кілька прикладів:

Alegato (Alegato) - це офіційний виступ адвоката в суді, в якому він викладає свої аргументи. Можливий переклад, що включає експлікацію, це *"устний виступ адвоката, в якому він висловлює свої аргументи та докази"*.

In dubio pro reo (in dubio pro reo) - Цей латинський вираз означає *"на користь обвинуваченого у випадку сумнівів"*. Переклад на українську вимагає пояснення цього юридичного принципу.

Введення додаткового пояснення або роз'яснення під час перекладу може призвести до збільшення обсягу тексту, що може ускладнити читання та зрозуміння для читача, особливо якщо текст вже досить об'ємний. Експлікація може порушити лаконічність оригінального тексту та зробити переклад менш компактним, що особливо важливо в юридичних документах, де стилістична ясність та лаконічність є важливими факторами.

Узагальнюючи, експлікація може бути корисною в певних ситуаціях, особливо коли іспанськомовний термін не має аналогу в українській мові або вимагає спеціалізованого пояснення для зрозуміння. Однак її використання потребує ретельного обговорення контексту, літературних засобів і зваження на

всі можливі недоліки, що можуть виникнути в результаті збільшення обсягу тексту та ризику неправильного розуміння.

3.3 Прийоми та труднощі перекладу юридичних документів

Переклад юридичних документів залежить від специфічних особливостей мови, яка використовується у перекладі, а також від контекстуальних факторів, що визначають функцію тексту.

Переклад іспанських юридичних текстів - це важливий процес, який вимагає особливої уваги до деталей та відповідності юридичним стандартам. Існує кілька шляхів перекладу іспанських юридичних текстів, залежно від специфіки тексту та вимог приймаючої аудиторії. Основні методи включають:

1. Прямий переклад

Цей метод передбачає максимально точне та буквальне відтворення тексту з іспанської мови на цільову мову. Це особливо корисно для текстів, які вимагають відповідності нормам та юридичній точності. Прямий переклад зберігає юридичну термінологію та структуру тексту.

Прямий переклад іспанських юридичних текстів на українську мову може бути доцільним у певних випадках, коли текст має специфічну юридичну лексику та структуру, яка має однакове або еквівалентне значення в обох мовах.

Точні цитати або посилання на тексти законів, нормативних актів та міжнародних договорів, які мають обов'язковий характер, можуть бути перекладені прямо. Вони мають зберігати своє вихідне формулювання для забезпечення точності та юридичної вірності.

Деякі юридичні документи, такі як свідоцтва, виписки або заяви, можуть мати стандартизовану структуру та мову, яка не зазнає істотних змін в процесі перекладу. В таких випадках прямий переклад може бути виправданим.

Обов'язкові юридичні формуляри та документи, які надаються учасникам судових процедур чи реєстрації, можуть бути перекладені прямо, оскільки мають відомий текст та не піддаються індивідуальній інтерпретації.

Іспанські юридичні тексти можуть містити культурно та юридично специфічні аспекти, які українська мова не може передати шляхом прямого перекладу через велику культурну різницю та різні юридичні системи.

2. Адаптація

Адаптація включає в себе зміни у тексті для відповідності культурним та юридичним нормам приймаючої аудиторії. Цей метод може бути корисним при перекладі текстів для різних країн з різними юридичними системами.

Існують багато іспанських юридичних текстів, які потребують адаптації для точного та зрозумілого перекладу на українську мову через різниці в юридичних системах, культурних особливостях та термінології. Наприклад, У Іспанії та інших іспаномовних країнах "довіреність" має свої особливості та юридичний статус, які можуть вимагати адаптації та пояснень для української аудиторії. Також тексти судових рішень, які містять юридичні роз'яснення, терміни та референції до іспанських законів, можуть потребувати адаптації для відображення українського законодавства та правового контексту.

Звісно, цей метод містить свої недоліки. Адаптація може спричинити втрату точності, оскільки перекладач може намагатися адаптувати текст до українського контексту, і це може призвести до спотворення або втрати оригінального юридичного значення. Також, адаптований текст може виглядати менш авторитетною або професійною версією оригіналу, що може вплинути на сприйняття документа.

Сторони можуть відчувати сумніви щодо документа, якщо вони знають, що він був адаптований, і це може викликати їхню недовіру.

З урахуванням цих недоліків, важливо збалансувати адаптацію та зберігання юридичної точності при перекладі іспанських юридичних текстів на українську мову

3. Локалізація

Локалізація включає в себе адаптацію тексту до місцевих юридичних стандартів та правил, а також до мови та культурної специфіки конкретного регіону. Цей метод важливий для текстів, призначених для різних країн або регіональних ринків.

Тексти, що стосуються розлучення, усиновлення, аліментів та опіки, повинні бути адаптовані до вимог українського сімейного законодавства та судової практики.

Юридичні документи, які стосуються спадщини, мають різні вимоги та процедури в Україні порівняно з Іспанією або іншими іспаномовними країнами.

Податкові форми та документи повинні бути адаптовані до українських податкових правил і вимог.

Переклад шляхом локалізації також може мати свої недоліки та проблеми. Локалізація може призвести до введення нормативних відхилень, оскільки текст може бути адаптований до місцевих законодавчих вимог, що може вплинути на правову дію тексту.

4. Паралельний переклад

Паралельний переклад використовує двох або більше перекладачів, кожен з яких перекладає окремі частини тексту. Потім ці частини об'єднуються, щоб створити завершений переклад. Цей метод може бути корисним для швидкого та ефективного перекладу великих обсягів тексту.

Наприклад, переклад Конституції Іспанії на українську мову - це складний та великий обсяг роботи, який може потребувати участі команди перекладачів та експертів з різних галузей права.

Великі та складні міжнародні угоди, укладені іспаномовними країнами та іншими державами, можуть вимагати співпраці кількох перекладачів для перекладу та перевірки тексту з точки зору юридичної точності.

Для перекладу обширних судових документів, таких як довідники справи, матеріали судових засідань, рішення суду та апеляційні заяви, може бути доцільно включити кількох перекладачів з юридичною експертизою.

Складні фінансові документи, які містять численні економічні терміни та умови, можуть вимагати співпраці перекладачів, які розуміють банківську та фінансову термінологію.

Деякі спеціалізовані юридичні тексти, такі як договори про інтелектуальну власність, патенти та авторське право, можуть вимагати співпраці перекладачів зі спеціальними знаннями в цих галузях.

Основним недоліком такого методу перекладу є ризик втрати єдності в тексті. При співпраці двох або більше перекладачів можуть виникнути відмінності у стилі та голосі тексту, що веде до непорозумінь.

Робота кількох перекладачів вимагає доброї координації та співпраці. Це може бути викликом, особливо коли перекладачі знаходяться в різних географічних регіонах або різних часових зонах.

Також, при розділенні тексту між декількома перекладачами може виникнути ризик помилок або відсутності згоди щодо спільних ділянок тексту.

5. Експертна перевірка

У важливих випадках юридичних текстів може бути необхідно використовувати послуги професійних юридичних перекладачів або експертів у відповідних галузях для забезпечення точності та юридичної вірності перекладу.

Існують різні типи іспанських юридичних текстів, які можуть вимагати експертної перевірки для якісного перекладу на українську мову. Переклад патентів і патентних заявок (*Patentes y solicitudes de patente*) вимагає глибокого розуміння інтелектуальної власності, технічної термінології та патентних законів як у Іспанії, так і в Україні.

Переклад фінансових звітів і документів (*Informes y documentos financieros*) вимагає розуміння бухгалтерської термінології та стандартів фінансової звітності в обох країнах.

Переклад податкових декларацій та податкових документів (*Declaraciones y documentos fiscales*) потребує знання податкової термінології та вимог податкового законодавства в Іспанії та Україні.

6. Використання комп'ютерних програм

Деякі комп'ютерні програми для перекладу, такі як CAT (Computer-Assisted Translation) системи, можуть бути використані для швидкого перекладу юридичних текстів. Однак їх використання вимагає подальшої перевірки та редагування професіональним перекладачем.

Зазвичай такий спосіб використовується для перекладу простих і стандартизованих юридичних текстів, таких як:

Звіти про реєстрацію компаній (*Informe de registro de empresas*).

Статути товариства (*Estatutos de la sociedad*).

Комерційні договори (*Contratos comerciales*).

Повідомлення про розірвання договору (*Notificación de rescisión de contrato*).

Відомості про нерухомість (*Información de bienes raíces*).

Ці тексти можуть бути стандартизованими та містити загальні юридичні терміни, які легше піддаються машинному перекладу.

Однак для забезпечення високої якості перекладу більш складних та специфічних текстів, комп'ютерні програми можуть бути обмеженими, і їх вивід може потребувати додаткового редагування та корекції людиною.

Кожен з цих методів має свої переваги і використовується в залежності від конкретних вимог проекту, типу тексту та потреб приймаючої аудиторії. У будь-якому випадку важливо забезпечити юридичну точність та відповідність нормам та правилам при перекладі юридичних текстів.

3.4 Лексичні та лексико-семантичні трансформації

Оскільки у більшості випадків перекладу українське речення структурно не збігається з іспанським, бо їх граматичні системи відрізняються. Тому необхідно розглянути Лексичні та лексико-семантичні трансформації, за допомогою яких здійснюється адаптація тексту. Такі трансформації є неминучими під час перекладу будь-яких текстів.

Незважаючи на те, що переклад допускає деякі варіації, усі структурні зміни, яких зазнало в перекладі іспанське речення, ніколи не залежать від смаку перекладача, а є необхідними, оскільки їх вимагає граматична система української мови, норми сполучення слів та їх вживання.

Конкретизація та генералізація

При порівнянні значення деяких іспанських та українських слів, можна помітити, що іспанські стійкі слова та вирази мають ширші та абстрактніші значення, ніж українські. Це є головними причинами того, що при перекладі з іспанської на українську часто доводиться вдаватися до конкретизації цих значень, ніж до їх ампліфікації чи узагальнення.

Конкретизація полягає в заміні слова чи сполучення слів із МО із широким значенням на слово чи сполучення слів із найвужчим значенням із МП.

Генералізація — протилежний конкретизації спосіб, коли вихідне поняття замінюється більш широким.

Заміна частин мови

Це спосіб перекладу лексичних одиниць оригіналу шляхом використання в перекладі одиниць мови перекладу, значення яких не збігаються зі значеннями вихідних одиниць, але можуть бути виведені з них контекстуально за допомогою логічних перетворень певного типу.

Додавання та вилучення (опущення) слова

Прийом додавання характеризується введенням у ТП слів або сполучень слів для уточнення змісту висловлювання. Але ці слова чи сполучення не повинні змінювати комунікативну ідею автора ТО. Додатки в ТП можуть бути зумовлені невідповідністю мовних систем і норм обох мов, а також стилістичними чи екстралінгвістичними факторами.

Вилучення – прийом, протилежний додаванню. Вилучаються семантично надлишкові елементи оригінального тексту або ті, передача яких може порушити норми МП.

Конверсія

Він полягає в модифікації граматичної категорії частини речення без будь-якої зміни загального значення. Конверсія може бути наслідком відмінностей між іспанською та українською мовами на рівні їхніх мовних систем, якщо в мові перекладу немає відповідних лексем.

Розглянемо приклад перекладу іспанськомовного юридичного тексту:

Оригінал

EXTRACTO DE LA DECLARACIÓN UNIVERSAL DE DERECHOS LINGÜÍSTICOS Proclamada en Barcelona el 6 de junio de 1996 (Véase DUDL 1998: 26-27)

Régimen lingüístico general

Sección I

Administración pública y organismos oficiales

Artículo 15

1. Toda comunidad lingüística tiene derecho a que su lengua sea utilizada como oficial dentro de su territorio.

2. Toda comunidad lingüística tiene derecho a que las actuaciones judiciales y administrativas, los documentos públicos y privados y los asientos en registros públicos realizados en la lengua propia

del territorio sean válidos y eficaces y nadie pueda alegar el desconocimiento.

Artículo 16

Todo miembro de una comunidad lingüística tiene derecho a relacionarse y a ser atendido en su lengua por los servicios de los poderes públicos o de las divisiones administrativas centrales, territoriales, locales y supraterritoriales a los cuales pertenece el territorio de donde es propia la lengua.

Artículo 17

1. Toda comunidad lingüística tiene derecho a disponer y obtener toda la documentación oficial en su lengua, en forma de papel, informática o cualquier otra, para las relaciones que afecten al territorio donde es propia esta lengua.

2. Los poderes públicos deben disponer de formularios, impresos y modelos en forma de papel, informática o cualquier otra en las lenguas territoriales, y ofrecerlos al público en los servicios que afecten los territorios donde es propia la lengua respectiva.

Artículo 18

1. Toda comunidad lingüística tiene derecho a que las leyes y otras disposiciones jurídicas que le conciernan se publiquen en la lengua propia del territorio.

2. Los poderes públicos que tienen en sus ámbitos de actuación más de una lengua territorialmente histórica deben publicar todas las leyes y otras disposiciones de carácter general en estas lenguas, con independencia que sus hablantes entiendan otras lenguas.

Artículo 19

1. Las Asambleas de representantes deben adoptar como oficiales la lengua o las lenguas históricamente habladas en el territorio que representan.

2. Este derecho incluye las lenguas de las comunidades de asentamiento disperso referidas en el artículo 1 párrafo 4.

Artículo 20

1. Todo el mundo tiene derecho a usar de palabra y por escrito, en los Tribunales de Justicia, la lengua históricamente hablada en el territorio donde están ubicados. Los Tribunales deben utilizar la lengua propia del territorio en sus actuaciones internas y, si por razón de la organización judicial del Estado, el procedimiento se sigue fuera del lugar de origen, hay que mantener la lengua de origen.

2. Con todo, todo el mundo tiene derecho a ser juzgado en una lengua que le sea comprensible y pueda hablar, o a obtener gratuitamente un intérprete.

Artículo 21

Toda comunidad lingüística tiene derecho a que los asientos de los registros públicos se hagan en la lengua propia del territorio.

Artículo 22

Toda comunidad lingüística tiene derecho a que los documentos notariales o autorizados por funcionarios que ejercen la fe pública sean redactados en la lengua propia del territorio donde el notario o funcionario autorizado tenga demarcada su sede.

Переклад

Витримка з всесвітньої декларації мовного права (прийнятої в Барселоні 6 червня 1996 р.)

Загальномовний режим

Розділ I

Державне управління та офіційні організації

Стаття 15

1. Кожна мовна спільнота має право на використання своєї мови як офіційної на її території.

2. Кожна мовна спільнота має право на те, щоб судові та адміністративні дії, публічні та приватні документи та записи в державних реєстрах здійснювалися її рідною мовою.

Території є дійсними та ефективними, і ніхто не може стверджувати, що їх не знають.

Стаття 16

Кожен член мовної спільноти має право спілкуватися та отримувати обслуговування своєю мовою від служб державної влади або центральних, територіальних, місцевих і надтериторіальних адміністративних одиниць, до яких належить територія, до якої належить мова.

Стаття 17

1. Кожна мовна спільнота має право мати та отримувати всю офіційну документацію своєю мовою, у паперовій, комп'ютерній чи будь-якій іншій формі, щодо відносин, які стосуються території, де ця мова є рідною.

2. Органи державної влади повинні мати бланки, бланки та моделі в паперовій, комп'ютерній чи будь-якій іншій формі територіальними мовами та пропонувати їх громадськості в службах, які впливають на території, де відповідна мова є їхньою.

Стаття 18

1. Кожна мовна спільнота має право на публікацію законів та інших правових положень, які її стосуються, мовою відповідної території.

2. Державні органи влади, які мають у своїй сфері діяльності більше ніж одну територіально-історичну мову, повинні публікувати всі закони та інші загальні положення цими мовами, незалежно від того, чи розуміють їх носії інші мови.

Стаття 19

1. Збори представників повинні прийняти як офіційні мову або мови, якими історично розмовляли на території, яку вони представляють.

2. Це право включає мови розпорошених поселень, про які йдеться в частині 4 статті 1.

Стаття 20

1. Кожен має право вживати в судах усно і письмово мову, якою історично розмовляли на території, де він проживає. Суди повинні використовувати мову території у своєму внутрішньому судочинстві, і, якщо через судову організацію держави, процедура дотримується за межами місце походження, необхідно зберегти мову походження.

2. Однак кожна людина має право на те, щоб її судили мовою, яку вона розуміє і якою може розмовляти, або на безкоштовне залучення перекладача.

Стаття 21

Кожна мовна спільнота має право мати записи в державних архівах мовою території.

Стаття 22

Кожна мовна спільнота має право на те, щоб нотаріально засвідчені документи або документи, уповноважені посадовими особами, які користуються громадською довірою, були складені мовою території, де визначено місцезнаходження нотаріуса чи уповноваженої посадової особи.

1. У даному перекладі використано заміну частин мови у наступних місцях:

Оригінал: “Toda comunidad lingüística tiene derecho a que su lengua sea utilizada como oficial dentro de su territorio.”

Переклад: “Кожна мовна спільнота має право на використання своєї мови як офіційної на її території.”

Заміна полягає в тому, що в оригіналі вжито форму “sea utilizada,” де “sea” – це форма дієслова “ser” (бути) у спрощеному доконаному часі, а в перекладі використано форму “має право на використання,” де “має право на” замінює ідею “є правом на використання.”

2. Оригінал: Toda comunidad lingüística tiene derecho a que las actuaciones judiciales y administrativas, los documentos públicos y privados y los asientos en registros públicos realizados en la lengua propia del territorio sean válidos y eficaces y nadie pueda alegar el desconocimiento.

Переклад: Кожна мовна спільнота має право на те, щоб судові та адміністративні дії, публічні та приватні документи та записи в державних реєстрах здійснювалися її рідною мовою.

У даному перекладі було внесено додавання та вилучення слів порівняно з оригіналом:

Додавання: У фразі “Кожна мовна спільнота має право на те, щоб судові та адміністративні дії, публічні та приватні документи та записи в державних реєстрах” було додано “документи та записи,” які не згадані в оригіналі, для більшої ясності та повноти перекладу.

Вилучення: У фразі “здійснювалися її рідною мовою,” було вилучено “рідною,” яке в оригіналі присутнє як “*lengua propia*,” і використано “її мовою” для більшої лаконічності перекладу.

3. Оригінал: Todo miembro de una comunidad lingüística tiene derecho a relacionarse y a ser atendido en su lengua por los servicios de los poderes públicos o de las divisiones administrativas centrales, territoriales, locales y supraterritoriales a los cuales pertenece el territorio de donde es propia la lengua.

Переклад: Кожен член мовної спільноти має право спілкуватися та отримувати обслуговування своєю мовою від служб державної влади або центральних, територіальних, місцевих і надтериторіальних адміністративних одиниць, до яких належить територія, до якої належить мова.

Тут відбулися наступні заміни частин мови:

У фразі “a relacionarse y a ser atendido en su lengua” відбулася заміна “relacionarse” та “ser atendido” однією фразою “спілкуватися та отримувати обслуговування.”

У фразі “por los servicios de los poderes públicos” було замінено частину мови “poderes públicos” на “служб державної влади.”

У фразі “divisiones administrativas centrales, territoriales, locales y supraterritoriales a los cuales pertenece el territorio” частину мови було замінено на “центральні, територіальні, місцеві і надтериторіальні адміністративні одиниці, до яких належить територія.”

4. Оригінал: Artículo 17 1. Toda comunidad lingüística tiene derecho a disponer y obtener toda la documentación oficial en su lengua, en forma de papel, informática o cualquier otra, para las relaciones que afecten al territorio donde es propia esta lengua.

Переклад: Стаття 17 1. Кожна мовна спільнота має право мати та отримувати всю офіційну документацію своєю мовою, у паперовій, комп'ютерній чи будь-якій іншій формі, щодо відносин, які стосуються території, де ця мова є рідною.

Тут використано конверсію в наступних місцях:

У фразі “у паперовій, комп'ютерній чи будь-якій іншій формі,” відбулася конверсія прикметника “informática” (комп'ютерний) до інфінітивної форми “комп'ютерний.”

У фразі “щодо відносин, які стосуються території, де ця мова є рідною,” відбулася конверсія дієслова “afectar” (впливати) до форми “стосуються.”

5. Оригінал: Artículo 18

1. Toda comunidad lingüística tiene derecho a que las leyes y otras disposiciones jurídicas que le conciernan se publiquen en la lengua propia del territorio.

Переклад: Стаття 18

2. Кожна мовна спільнота має право на публікацію законів та інших правових положень, які її стосуються, мовою відповідної території.

У даному випадку використано додавання:

У фразі “Кожна мовна спільнота має право на публікацію законів та інших правових положень,” відбулася конверсія іменника “leyes” (закони) у дієслово “публікацію.” Також тут використано додавання.

У фразі “мовою відповідної території,” відбулася конверсія прикметника “propia” (власна) у відповідний іменник “відповідної території.” В перекладі було використано інший спосіб передачі цієї ідеї.

6. Оригінал: Artículo 18

3. Los poderes públicos que tienen en sus ámbitos de actuación más de una lengua territorialmente histórica deben publicar todas las leyes y otras disposiciones de carácter general en estas lenguas, con independencia que sus hablantes entiendan otras lenguas.

Переклад: Стаття 18

4. Державні органи влади, які мають у своїй сфері діяльності більше ніж одну територіально-історичну мову, повинні публікувати всі закони та інші загальні положення цими мовами, незалежно від того, чи розуміють їх носії інші мови.

Тут відбулися наступну заміну частин мови:

У фразі “незалежно від того, чи розуміють їх носії інші мови,” відбулася заміна “que sus hablantes entiendan otras lenguas” на “незалежно від того, чи розуміють їх носії інші мови,” де також використано більш лаконічний спосіб виразити цю ідею.

7. Оригінал: Artículo 22

Toda comunidad lingüística tiene derecho a que los documentos notariales o autorizados por funcionarios que ejercen la fe pública sean redactados en la lengua propia del territorio donde el notario o funcionario autorizado tenga demarcada su sede.

Переклад: Стаття 22

Кожна мовна спільнота має право на те, щоб нотаріально засвідчені документи або документи, уповноважені посадовими особами, які користуються громадською довірою, були складені мовою території, де визначено місцезнаходження нотаріуса чи уповноваженої посадової особи.

Тут використано генералізацію:

У фразі “кожна мовна спільнота має право на те, щоб нотаріально засвідчені документи або документи, уповноважені посадовими особами, які користуються громадською довірою,” відбулася лексична трансформація, де вжито більш загальні терміни “документи, уповноважені посадовими особами, які користуються громадською довірою,” замість конкретних “documentos notariales o autorizados por funcionarios que ejercen la fe pública” (нотаріально засвідчені документи або документи, уповноважені посадовими особами, які виконують функції державної судової влади).

Також було вжито опущення:

У фразі “складені мовою території, де визначено місцезнаходження нотаріуса чи уповноваженої посадової особи,” відбулася лексико-семантична трансформація, де вжито більш загальний термін “мовою території,” замість конкретного “la lengua propia del territorio donde el notario o funcionario autorizado tenga demarcada su sede” (мова власної території, де розташоване місцезнаходження нотаріуса чи уповноваженої посадової особи)

Як бачимо, використання лексичних та лексико-семантичних трансформацій є важливими аспектами при перекладі іспанських юридичних текстів, так само, як і при перекладі будь-яких інших текстів. Застосування таких прийомів є надзвичайно важливим для досягнення максимальної природності в тексті перекладу.

Перекладач повинен вживати такі лексичні та семантичні трансформації, які роблять текст більш зрозумілим для цільового аудиторії. В іспанських

юридичних текстах можуть бути вжиті досить складні фрази та конструкції, і перекладач повинен забезпечити більшу легкість читання та розуміння тексту в перекладі.

Деякі терміни та вирази, які є природними для іспанської юридичної мови, можуть бути незвичайними або незрозумілими для українського отримувача. У таких випадках перекладач повинен здійснити лексичні та семантичні трансформації, щоб відобразити той самий юридичний концепт або ідею в українському контексті, використовуючи більш зрозумілі вирази.

При перекладі важливо дотримуватися стилю та реєстру, які характеризують оригінальний текст. Це особливо важливо в юридичних текстах, де точність і формальність мови дуже важливі. Перекладач повинен вміло використовувати лексичні та семантичні трансформації, щоб зберегти цей формальний стиль у перекладі.

Важливо збалансувати точність і структуру оригінального тексту з природністю та читабельністю перекладу.

Висновки до третього розділу

У третьому розділі увага зосереджена на способах та труднощах перекладу іспанських юридичних текстів та термінів. З'ясовано, що адекватність перекладу в більшості випадків залежить від розуміння контексту.

Визначено, що передача юридичних термінів переважно побудована на еквівалентах, повних та часткових.

Використання повних еквівалентів допомагає забезпечити максимально точний і ясний переклад. Вони допомагають уникнути двозначності та непорозумінь, які можуть виникнути при використанні аббревіатур або скорочень. Також повні відповідники дають можливість дотримуватися структури оригінального тексту, що допомагає зберегти логіку та послідовність аргументів в юридичних документах. Використання повних еквівалентів допомагає зменшити ризик невірної тлумачення юридичних термінів і понять, оскільки вони передаються максимально близько до свого оригіналу.

Проте, через різницю між юридичними системами, далеко не до кожного терміна оригінального тексту можливо підібрати повний еквівалент в мові перекладу. Тому більшість термінів доводиться перекладати за допомогою часткових еквівалентів.

Хоча вони й не повністю передають специфіку, часткові еквіваленти не тільки дозволяють доволі точно передати зміст оригіналу, але й мають деякі переваги над точними аналогами.

В деяких випадках, особливо якщо аудиторія не має глибоких знань щодо іспанської юридичної термінології, використання часткових еквівалентів може бути більш зрозумілим і сприяти кращому сприйняттю тексту. Повні відповідники можуть ускладнювати читабельність тексту, і використання їх може бути важким для отримання зрозумілого тексту. Часткові еквіваленти можуть допомогти спростити текст і зробити його більш доступним.

Що стосується передачі юридичних текстів, виділено основні методи їх перекладу. Серед них прямий переклад, паралельний переклад, адаптація, локалізація та переклад з використанням комп'ютерних програм. З'ясовано, що з урахуванням переваг та недоліків усіх цих методів, найефективнішим рішенням буде їх поєднання в різних пропорціях.

Також було розглянуто лексичні та лексико-семантичні трансформації, які відіграють важливу роль під час перекладу будь-яких текстів. Вони допомагають адаптувати оригінал під реалії мови перекладу, роблячи вихідний текст природнішим.

До таких трансформацій відноситься узагальнення та конкретизація значення, додавання або опущення слів та їх перестановка, граматичні заміни.

З усього цього слідує висновок, що робота з юридичними термінами та текстами не тільки вимагає від перекладача знань у галузі права та відмінностей правових систем різних країн, але й чіткого розуміння контексту та ситуації, в яких вживається той чи інший вираз.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У ході роботи було визначено, що юридичні документи відносяться до офіційно-ділового стилю мови, який прийнято розуміти як стилістичний варіант мови, що характеризується використанням специфічних лінгвістичних засобів і структур з метою досягнення точності, чіткості і формальності у комунікації, особливо в професійних і офіційних контекстах. Офіційно-діловий стиль мови відзначається великою увагою до лексичного вибору, синтаксису та структури речень з метою створення об'єктивного, формального та однозначного способу виразу інформації. Він зазвичай використовується в юридичних, бізнесових, наукових, адміністративних і інших контекстах, де важлива точність, ясність і стандартизація комунікації.

Цей стиль вимагає використання формальної лексики та синтаксису, що дозволяє підтримувати об'єктивність і відстань між співрозмовниками. Мова в цьому стилі зазвичай уникає емоційних висловів та загальних прикладів.

Виділено такі підстили: законодавчий, дипломатичний, юридичний. Кожен з цих підstilів вимагає особливого підходу при аналізі та перекладі.

Встановлено, що термін в сучасній лінгвістиці прийнято розуміти як лексичну одиницю що використовується в певній галузі знань або дисципліні для точного позначення або опису концепцій, об'єктів, процесів, явищ або явищ з метою полегшення спілкування, передачі інформації та уникнення двозначності. Терміни зазвичай характеризуються сталістю і однозначністю свого значення в рамках конкретного фаху чи галузі.

Терміни є частиною професійної підмови, тобто мови, яка має професійну спрямованість. Лексична підсистема є, безумовно, наймобільнішим його компонентом; вона має польовий характер, тобто її структура влаштована відповідно до ідеї поля, де термінологія є ядром, а нестандартна лексика — периферією.

Розглянуто основні способи термінотворення, до яких відносяться: розширення значення вже існуючих термінів, надання нового значення за аналогією з усталеним терміном, метонімія, синекдоха, епонімія, зміни граматичної категорії, запозичення терміна з іншої області з невеликою адаптацією значення.

Юридичний термін - це спеціалізований термін або словосполучення, яке використовується в галузі права для точного визначення юридичних понять, правових стандартів, процедур, або інших аспектів юридичної сфери з метою забезпечення однозначності та точності в юридичному спілкуванні і документації. Юридичні терміни визначають правові поняття та взаємозв'язки між ними і є невід'ємною частиною правової термінології, сприяючи чіткому розумінню і використанню правових норм та стандартів в юридичній практиці, дослідженнях і комунікаціях.

Юридичний документ - це текстовий матеріал, який має юридичне спрямування і використовується в сфері права, що відзначається специфічними мовними та структурними особливостями, включаючи високу точність та формальність мовлення, використання спеціалізованої термінології та структурних елементів, таких як статті, пункти, абзаци, тощо. Юридичний текст може включати закони, регуляторні акти, судові рішення, договори, угоди, декларації, а також будь-який інший текст, пов'язаний з юридичною практикою, діяльністю суду, правозастосуванням, адвокатурою, та іншими аспектами сфери права. Важливо, що юридичний текст відображає нормативну базу та правовий статус питань, які в ньому висвітлені, і має чітку структуру для легкого визначення та інтерпретації його правового змісту.

Труднощі перекладу текстів у галузі права, зумовлені національно-культурною специфікою мови, можуть бути особливо значущими через різницю в правових системах, традиціях та культурних особливостях. Різні країни використовують різні системи права. Багато правових термінів і виразів мають глибокі історичні та культурні корені, ще може призвести до проблем у пошуку відповідників у інших мовах. Зважаючи на ці особливості, перекладачі в галузі

права повинні мати глибокі знання юридичної термінології та дотримуватися високої ступені точності при перекладі.

Дослідження типологічних особливостей іспанськомовних юридичних термінів дало підстави поділяти терміни на загальні та спеціальні. Їх також можна класифікувати за походженням, галузям права, сферою застосування та ступенем формальності.

Дослідження способів та труднощів перекладу юридичних термінів іспанської мови виявило, що в більшості випадків передачі термінології є доцільним пошук та застосування еквівалентів, тобто відповідників термінів мови оригіналу в мові перекладу. Терміни можуть мати повні та часткові еквіваленти. Проте трапляються ситуації, коли еквівалентний переклад не є можливим через відсутність у МП відповідників термінів МО. В таких випадках передбачається використання кількох стратегій перекладу, серед яких: калькування, тобто буквально перенесення термінів однієї мови в іншу. Іншим способом є експлікація, тобто пояснення терміну.

Виділено кілька методів передачі юридичних документів: прямий переклад, адаптація, локалізація, паралельний переклад, експертна консультація та перевірка, використання комп'ютерних програм.

Визначено, що найбільш оптимальною стратегією перекладу є комбінація цих методів.

Щодо перекладацьких трансформацій, розглянуто та проаналізовано такі види трансформацій, як конкретизація та генералізація, заміна частин мови, додавання та опущення слів, конверсія.

Загалом, був зроблений висновок, що усі граматичні, семантичні, лексичні трансформації та прийоми перекладу використовуються для ознайомлення аудиторії, яка не володіє мовою оригіналу, зі змістом тексту. Для цього необхідно дотримуватися правил адекватності перекладу.

RESUMEN

Las realidades jurídicas de los sistemas jurídicos nacionales determinan la especificidad nacional claramente expresada del lenguaje del derecho (es decir, la comunicación profesional). De ahí el interés por la traducción en el ámbito de la jurisprudencia, que es uno de los ámbitos de actividad de la lengua oficial y comercial. Así, en el caso de la traducción de textos jurídicos del español al ucraniano, es necesario tener en cuenta la diferencia entre los sistemas jurídicos de España y Ucrania.

El campo de la jurisprudencia, que también se beneficia del estilo oficial del idioma, es de particular interés tanto para la teoría como para la práctica de la traducción.

A pesar del desarrollo del problema de la traducción de terminología especial en la lingüística moderna, el problema de la traducción de la terminología jurídica española moderna y su transferencia al ucraniano aún no se ha investigado completamente.

En primer lugar, se destaca la importancia de la precisión y la coherencia en la traducción de textos legales, ya que pequeños errores pueden tener consecuencias significativas en términos de interpretación y aplicación de la ley. La terminología jurídica es altamente especializada y requiere una comprensión profunda tanto del sistema legal de origen como del sistema legal de destino. Los traductores deben ser conscientes de las diferencias en los sistemas legales de los países de origen y destino y deben encontrar soluciones adecuadas para transmitir el significado exacto del texto original.

El objeto de la investigación es estudiar formas de traducir términos y documentos jurídicos españoles al ucraniano.

El tema de la investigación: características genero-estilísticas de la traducción de textos jurídicos españoles.

La importancia práctica del trabajo es que sus resultados permitieron sistematizar información sobre las peculiaridades de los textos legales en español, lo que evitará importantes dificultades en su traducción al ucraniano.

En el transcurso del trabajo se determinó que los textos legales se refieren al estilo de lenguaje oficial-comercial, el cual comúnmente se entiende como una variante estilística del lenguaje caracterizada por el uso de estructuras y medios lingüísticos específicos con el fin de lograr precisión, claridad y formalidad en la comunicación, especialmente en contextos profesionales y oficiales. El estilo del lenguaje oficial de negocios se caracteriza por una gran atención a la elección léxica, la sintaxis y la estructura de las oraciones para crear una forma objetiva, formal e inequívoca de expresar información. Se utiliza comúnmente en contextos legales, comerciales, científicos, administrativos y otros donde la precisión, la claridad y la estandarización de la comunicación son importantes.

Se establece que el término en lingüística moderna se entiende como una unidad léxica utilizada en un determinado campo del conocimiento o disciplina para designar o describir con precisión conceptos, objetos, procesos, fenómenos o fenómenos con el fin de facilitar la comunicación, transferir información y evitar la ambigüedad. Los términos suelen caracterizarse por la constancia y la falta de ambigüedad de su significado en el marco de una profesión o industria específica.

Un término legal es un término o frase especializada que se utiliza en el campo del derecho para definir con precisión conceptos legales, normas legales, procedimientos u otros aspectos del campo legal con el fin de garantizar la claridad y precisión en la comunicación y documentación legal. Los términos legales definen conceptos legales y las relaciones entre ellos y son una parte integral de la terminología legal, contribuyendo a la comprensión y el uso claros de las normas y estándares legales en la práctica, la investigación y las comunicaciones legales.

Un texto jurídico es un material de texto que tiene una dirección jurídica y se utiliza en el campo del derecho, que se caracteriza por características lingüísticas y estructurales específicas, incluida la alta precisión y formalidad del habla, el uso de terminología especializada y elementos estructurales como artículos, cláusulas,

párrafos, etc. El texto legal puede incluir leyes, actos regulatorios, decisiones judiciales, contratos, acuerdos, declaraciones, así como cualquier otro texto relacionado con la práctica jurídica, actividades judiciales, aplicación de la ley, defensa y otros aspectos del campo legal.

El estudio de los rasgos tipológicos de los términos jurídicos en lengua española dio motivos para dividirlos en generales y especiales. También se pueden clasificar por origen, ramas del derecho, alcance y grado de formalidad.

El estudio de los métodos y dificultades de la traducción de términos jurídicos españoles reveló que en la mayoría de los casos de transferencia terminológica conviene buscar y utilizar equivalentes, es decir, las contrapartes de los términos de la lengua original en la lengua de traducción. Los términos pueden tener equivalentes totales y parciales. Sin embargo, hay situaciones en las que una traducción equivalente no es posible debido a la falta de términos MO equivalentes en el MP. En tales casos, se prevé el uso de varias estrategias de traducción, entre ellas: el rastreo, es decir, la transferencia literal de términos de un idioma a otro. Otra forma es la explicación, es decir, la explicación del término.

Se distinguen varios métodos de transferencia de documentos legales: traducción directa, adaptación, localización, traducción paralela, consulta y verificación de expertos, uso de programas informáticos. La estrategia de traducción más óptima es una combinación de estos métodos.

Entre las transformaciones de traducción, se consideraron y analizaron tipos de transformaciones como la concretización y generalización, la sustitución de partes del discurso, la adición y omisión de palabras y la conversión.

En general, se concluyó que todas las transformaciones gramaticales, semánticas, léxicas y técnicas de traducción se utilizan para familiarizar a la audiencia que no conoce el idioma original con el contenido del texto. Para ello es necesario seguir las reglas de adecuación de la traducción.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артикуца Н. (2005). *Основи вчення про юридичний термін і юридичну термінологію. Українська термінологія і сучасність* : зб. наук. праць. – Вип. 6. – К.: КНЕУ
2. Білозерська, Л. П. (2010). *Термінологія та переклад: навчальний посібник*. Вінниця: Нова книга.
3. Дерді, Е. Т. (2003). *Словотвірні та структурно-семантичні характеристики англійських юридичних термінів*. (Автореф. дис. канд. філол. наук). Київ.
4. Клименко, І. М., Зоренко І. С. (2016) *Юридичний текст в аспекті перекладу. Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2016_14_11
5. Щерба Д. В. (2006) *Термін та його дефініція як головні онтологічні поняття термінознавства // Вісник ЖДУ ім. І.Я. Франка. – Житомир*.
6. Кияк, Т. Р., Каменська, О. І. (2008). *Семантичні аспекти нормалізації термінологічних одиниць. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: зб. наук. пр. Житомир*.
7. Кияк, Т. (2004). *Мовна політика і термінознавство. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія: «Проблеми української термінології»*.
8. Петрова Т.І. (1997). *Про юридичну термінологію як відкриту систему // Матеріали міжвузівської науково–практичної конференції “Проблеми функціонування державної мови в Україні та методика її викладання у навчальних закладах системи МВС”, – Львів*.

9. Карабан, В. І. (1997). *Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову*. Флоренція, Страсбург, Гранада, Київ: TEMPUS.
10. Ковальський В. С, Козінцев І. П. (2005). *Правотворчість: теоретичні та логічні засади*. Київ: Юрінком Інтер.
11. Квитко, І. С. (1976). *Термин в научном документе*. Львов: Вища школа.
12. Корунець, І. В. (2001). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*. Вінниця: «Нова книга».
13. Смужаниця, Д. (2013). *Термінологічна лексика як основний складовий компонент професійного іншомовного спілкування*. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Вип. 26.
14. Лотка, О. М. (2000). *Англомова термінологія фінансово-економічних взаємин*. (Автореф. дис. канд. філол. наук). Київ.
15. Ярова, Л. О. (2016). *Граматичні особливості англомовних міжнародних документів в аспекті перекладу*. Наукові записки. Випуск 144. Серія: Філологічні науки. Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф.
16. Щерба Д. В. (2006). *Поняття системи та структури в термінознавстві // Проблеми української термінології: Зб. наук. праць / Відп. ред. Л.Полюга – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”*.
17. Скороходько, Е. Ф. (2002). *Сучасна англійська термінологія*. Київ: Український інститут лінгвістики і менеджменту.
18. Толстик, В. А. (2013). *Проблемы классификации юридической терминологии. Актуальные проблемы экономики и права. №2(26)*.

19. Любченко М. (2015). *Юридична термінологія: поняття, особливості, види*. «Права Людини». Харків.
20. Іщенко Н., Гончарова В. (2021). *Юридичний переклад як складова юридичного дискурсу. Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 43, Т. 2.
21. Cabre, M. T. (2006). *La terminología del español: organización, normalización y perspectivas*. Corcillum: estudios de traducción, lingüística y filología dedicados a Valentin Garcia Yerba. Madrid.
22. Види та класифікація юридичних документів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/10620-12-vidi-ta-klasifikatsya-yuridichnihdokumentv.html>
23. Петрова А. (2009). *Особливості перекладу юридичних текстів. Студентський науковий вісник*. Випуск 7. Іноземна лінгвістика.
24. Офіційно-діловий стиль: основні ознаки. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/dilovodstvo/24266/>
25. Васюк Л. М. Особливості перекладу юридичних англійських текстів. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&
26. Шумило І., Сніца Т. (2016). *Особливості перекладу юридичних текстів. Філологічний дискурс*. Вип. 4.
27. Олікова М. О. (2000). *Теорія і практика перекладу: навчальний посібник*. Вежа. Луцьк.
28. Костенко Л. М. (2002). *Вмотивованість терміна // Нова філологія*. – № 1 (12). – Запоріжжя: ЗДУ.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

29. Reglamento general para el empleo de armas de fuego por parte de las fuerzas federales de seguridad. (2018). Відновлено з <https://www.argentina.gob.ar/noticias/reglamento-general-para-el-empleo-de-armas-de-fuego-por-parte-de-las-fuerzas-federales-de>
30. Diccionario Jurídico Elemental. <https://www.pensamientopenal.com.ar/system/files/2015/01/doctrina34261.pdf>
31. Diccionario de Términos Jurídicos. <https://www.comunidad.madrid/servicios/justicia/diccionario-terminos-juridicos>
32. Diccionario Panhispánico de Términos Jurídicos. <https://dpej.rae.es/>
33. DECLARACIÓN UNIVERSAL DE DERECHOS LINGÜÍSTICOS Proclamada en Barcelona el 6 de junio de 1996. https://www.pencatala.cat/wp-content/uploads/2016/02/dlr_espanyol.pdf
34. Шемшученко, Ю. С. (2012). *Великий енциклопедичний юридичний словник*. Київ: Вид-во «Юрид. Думка».
35. LEY 270 DE 1996. https://normograma.mintic.gov.co/mintic/docs/pdf/ley_0270_1996.pdf
36. Conceptos juridicos.com URL: <https://www.conceptosjuridicos.com/derecho-de-retracto/>